

ek

al Feiger
No. 51.

agányos farkas
ndig az a fel-
zavonulása kö-
uch, a dusgar-
Wallstreet ma,
b érvényesülés

knya" szintén

dejüleg eltűnt
znpadról John-
tiktára: Miss
általában az
legnagyobb po-
irányítójának

termetű, fekete-
zalmas tanács,
nak és előkelő
t. Valahány-
merült, Johnson

eg a kis szok-
ban.

ingtoni levele-
nyújthat sem.
ár jövő sorsa
amíg az a ve-
az angol frontot,
értékeltik.

egyzéke
asutvonal
iat

28. Az Eve-
rint Kina til-
ntézni a hatal-
uriai vasutvo-
nankingi kor-
on van, hogy
on kötött szer-
ben most is ér-
nek rendelkezé-
jövésárlási jo-
tetében.

itt a NRA
merikában

Az amerikai
son ujjáépítési
A newyorki la-
közlik, hogy
sz, aki jelenleg
si hivatalnak s
s átirányítás-
távózása tény-
emély változás
fogja vonni az
ka frontváltó-
ból ismét a ke-
lé.

egen. Király-
imú regénye a
a szenvedés, a
alemberről szól
mindenütt, ak-
felhőttek fur-
a. A mai fan-
i felhőkarcóló
kba viszi el az
egény az Athe-
ozatában jelent
kereskedésben,
Lepagenál Cluj-
eamisorozatok

Lapkiadó Rt.
ron L. Pop 10.

Taxa postala
plátite in num.
No. 224713/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjazás szerint. Az „UJ
KELET“ az erdélyi és bányási zsi-
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Rámásetter Róbert

I. em.

BUDAPEST

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Strada Matei Milo 5.

Vasárnap, 1934. szept. 30.
5695. ÉV. | XVII. ÉVF.
TISRI 21. | 218. SZAM.

Az új hatalmi front...

Franciaország kiegyengette a szovjetek nek a Népszövetségbe való beépését s az orosz-francia közeggyezmény létre is jött a nagy európai blokk, melynek tengelyében Franciaország, Oroszország és Olaszország állnak.

Ez a front azonban, amely kétségkívül használni akar az európai békének, ki- alakította a másik frontot, mely minden francia diplomáciai igyekezei ellenére még jobban megbolygatta az európai egyensúlyt.

A jugoszláv-olasz ellentétet nem tudja kiegyengetni a francia diplomácia és csatlakozik a másik irányzathoz, melynek gerincében Németország és Lengyelország áll.

Németlengyel-magyar-bulgár jugoszláv szövetségi front van kialakulóban és ehhez a tekintélyes erőhöz társul Japán nagy távolkeleti hatalma, temérdek hajó- jával, repülőgépeivel és ágyúival, fantasz- tikus méretű arudumpingjával és impe- riális törekvéseivel.

Kétségtelen tehát, hogy két egyenlő je- lentőségű nagy szövetségi blokk alakult ki Európában a német militarizmus fe- nyegető feltámadása következtében.

Es van ennek a két farkasszemet néző államszövetségnek egy kis pontja, ame- lyen áll vagy bukik a béke.

A béke, mely már csak ideig-óráig tartható.

Ez a pont: Ausztria.

A német és japán imperiálizmus köré csoportosult blokk fenyegető alakulata (minden államban a legélesebb jobboldali diktatúra tombol) akkor válik háboru okozóvá, amikor a kis Ausztriát telje- sen elfoglalja a náci-erő és csak fegyve- res beavatkozással lehet megakadályozni az Anschlusst.

A háborus frontok konfliktusai tehát nyilvánvalóak.

Csak a két nagy mumus: Amerika és Anglia magatartása rejtélyes, mint min- dig.

De az ő magatartásuk csak a végső pillanatban döntő: amikor jobbra vagy balra el kell dönteni a háboru sorsát.

Ennek a két nagyhatalomnak mindig volt túrelme és pénze kívánni, míg min- denki elvérzik, hogy aztán megtalálja a profitot a romokon.

Ki meri megkezdni?

A francia lapok az orosz-francia kato- nai szövetség óta megszórták minden komolyabb orosz tényezőt: milyen esé- lyekkel indulhat Japán egy támadó hábo- ruba Oroszország ellen. Fontos kérdés, minthogy ez a háboru pillanatilag a „legaktuálisabb“.

Igy hát a francia nagyvezérkarhoz közelálló intranszignans megfogalmazta Trotszkij, aki nemcsak földrajzilag, he- nem érzelmileg is távol van Szibiriától. Mondaná meg tárgyilagosan véleményét arról az „időszerű“ háboruról.

Trotszkij megteremtője a vörös had- seregnek, több ütközet győztese és el- ismert stratégia. Készséggel tett eleget a polgári lap kérdésének és megírja, hogy Oroszország technikailag és lelki egység tekintetében kitűnően fel van szerelve. A negyven éven felülieket nem is szá- mlálva, a vörös hadsereg erejét háboru ese- tén minden tulsz nélkül huszmillió em- berben lehet megállapítani. Négymillió embert tudna csatavonalba állítani a nyugati fronton, hogy ne törhessenek be Lengyelországon, Litvánián, Finnorszá- gon és Románián Oroszországba.

Szerencsétlen kimeneteli esetek latba- vetésével kiszámítja, hogy Oroszország- nak győznie kell egy Japán elleni háboru- ban. Japán csak a tengeren van fölény- ben. Ha Mandzsurijába szállítaná had- erőit, a kínai lakosság ellenségeskedése miatt sehogyssem tudná biztosítani, hogy az ellenség hátra ne támadja a Japán ha- dadt. A levegőben sokkal erősebb a szov- jet, a döntő szerep pedig tudvalegyően az aviatikáé. Az oroszok könnyen el tudják érni a japán ipari centrumokat, amiket háboru lehetnek. Japán ellenben nem

A német-japán katonai szerződés felosztotta Szovjet-Oroszország területét a két állam között

Németország és Japán a lengyel-magyar-jugoszláv-bulgár szövetségi frontot akarják kialakítani a francia-orosz-olasz közeggyezmény szemben. A Paris Soir leleplező cikkének szenzációs részletei

PÁRIZS, szeptember 29. A párizsi sajtó megbízhatóságát igen gyakran kétségbe vonják azok, akik tudják, hogy a francia lapok nem nagyon válogatnak az eszközökben, hogy Németország ellen, különösen pedig a Hitler rezsim ellen hangulatot keltsenek. Így az első percekben nem látszik túlságosan megbízhatónak a Paris Soir hír- adása mely a német-japán szövetség egé- szen fantasztikus részleteit hozza nyil- vánosságra. Kétségtelen azonban, hogy a japán-német közeggyezés nem mesebe- széd hiszen már július óta tudnak róla diplomáciai körökben, hogy Japán és a harmadik birodalom közös imperia- lista és háborus céljaiknak szolgálatá- ban egyezsége léptek. A mennyei biro- dalom és a harmadik birodalom talál- kozása feltétlenül érthető és indokolá- sát abban találja, hogy Oroszország és

Franciaország között az utóbbi hetek- ben szoros kapcsolat fűződött.

A Paris Soir szenzációs értesülése a legpontosabb adatszűréssel közli en- nek a világra szóló jelentőségű megá- lapodásnak a feltételeit, mely a világ államainak hatalmi orientációjában kétségtelenül erőteljes háborus frontot jelent. A bizonyos fenntartással fogad- ott cikk szerint a német-japán egyez- mény jelentős területi kérdéseket érint. Ezek szerint Japán a szovjet terület- ből gyarmatosítás céljaira Kelet-Szibé- ria egy részét a Bajkál tóig akarja megkapni, míg Németország a szovjet ukrainai területéből szeretné kárpótol- ni magát háborus veszteségeiért. A szer- ződés kilátásba helyezi azt is, hogy tá- mosítja Lengyelországot oroszvolhi- niai és orosz podoljai területi aspirá- cióiban.

Japán-német háborus ipari megegyezés

Németország az egyezmény szerint köteles félezer repülőgép-szaktunokást és konstruktórt Japánba küldeni, hogy ott a légi fegyverkezési ipar teljes üzemmel megindulhasson. A tengeré- szeti tüzérség továbbképzésére Német- ország háborus tapasztalatai rendelke- ző tisztikart bocsát Japán rendelkezé- sére.

Gazdaságilag Németország vállalta, hogy vegyi gyárai japán kormánytá- mogatás mellett Japánban fióküzeme- ket állítsanak fel. A megállapodás ér- telmében a Krupp-művek, a Metalin- dustrie, a Friedrichshafeni Zeppelin művek és a Yunkers repülőgépgyár már rövidesen bizottságokat küldenek ki Japánba. A lap szerint Göring por- rozás miniszterelnök intézkedésére E. Milch, a leghíresebb német repülőgép- szakértő és tervező már el is indult Tokió felé. A japán tengeri tüzérség ki- képzésére a birodalmi hadügyminiszter rium Benche tábornokot indította ut- nak és már napok óta Tokióban tar- tozkodik dr. Wilgner, az IG Farben- industrie egyik igazgatója. A vegyi gyárak, mint a német üzemek fiókjai szerepelnének ugyan, de nem állita- nának elő orvosai, vagy festékanyagot- kat, hanem egész működésük háborus gázak teremtésére szorítkozna.

A lap nagyjelentőségű értesüléseit egyelőre sem német, sem japán rész- ről nem cáfolták meg. Az a körülmény

hogy az egyezményben Lengyelország- ról is szó esett, párizsi diplomáciai kö- rökben nagy idegességet váltott ki. Érthető izgalommal fogadják ezt a le- leplezést a szovjet diplomáciai köré- ben.

Lengyelország és a keleti Locarno

PÁRIZS, szeptember 29. A Népszö- vetség ülészakánának bezárása után a nemzetközi diplomácia a lengyel kérdés és a balkán helyzetének megtárgyalá- sa foglalkozataja. Nagy feltűnést kelt egyes párizsi lapok azon cikkei, ame- lyekben a keleti Locarno tervére adott lengyel válaszigjegyzék tartalmát ismer- tetik. A cikkek annál is inkább figye- lemre méltók, mert ennek a jegyzéknek a szövegét, sem a lengyel, sem pedig a francia fővárosban nem tették közé. Ennekellenére az Echo de Paris és a genfi Journal de Geneve pontos tájé- koztatást közöl a jegyzékről. A Journal de Geneve értesülései valószínűleg au- tentikusak és miután az Echo de Paris más irányból kapta ugyanazokat az ér- tesüléseket, politikai körökben bizto- sra veszik, hogy a lengyel válasz való- ban megfelel annak, amit ezek a lapok közölnek.

A lapok a válasz tartamából kiemlik azt a lengyel felfogást, mely szerint a támadást kizáró egyezmények máris

(Folytatása a 8-ik oldalon.)

Van-e vajjon államférfi, vagy csoport, amely ennek a pusztulásnak a konzekven- ciáját vieszné? Van-e osztály, amely azt mondja: nem törődöm veled, hogy én ma- gam elpusztulok és velem együtt gyerme- keim? Van-e párt vagy klikk, amely a fe- lejtséget vállalhatná? Ak meg meri kez- deni. Akár a Távokkelet sárgái, akár a fehérek közül?

Van-e sárga vagy fehér, akinek lelké- ben a fekete lelkiismeretlenségnek ekkora kénköve ég?

Külpolitikai figyelő

A kisebbségvédelem világa. Amióta Beck emlékeztetés nyilatkozatát meg- tette, a bizottságokban, de főleg a ku- lisszák mögött, állandóan folynak a tárgyalások a harcok. Megegyezésre még nincs kilátás. A franciák támad- nak, rábeszélnek, de még nem mutat- ták meg azt a kiutat, amelyre Beck a feltűzött lengyel közvélemény megelé- gedésére, tehát kudarc bevallása nél- kül, ráléphet. Ez rossz jel. Még min- dig csak előkészítenek a franciák. Még nem fásasztották el vitában ellenfelei- ket, még nem hűtötték le a lengyel köz- véleményt. Ez alatt pedig Beck rejté- lyes hallgatásba burkolódik, csak meg- bizottai útján tárgyal; ő vár.

A francia diplomácia támad, rábe- szél, érvelése vadagadott és igen kü- lönös formát vett fel: figyelmezteti a lengyeleket arra, hogy a kisebbségvé- delmi szerződést csak egy olyan konfe- rencián lehetne megváltoztatni, ame- lyen az összes érdekelt résztvenné- nek. Tudniok kell, hogy egy ilyen meg- beszélésen olyan kérdések is felmerül- hetnek, amelyek nem volnának kelme- sek Lengyelország számára, amelyek oly sok kisebbségi polgára van. Bar- thou szerint a lengyeleknek sokkal inkább érdekük az, hogy a kisebbsé- gek ne élhessenek vissza szerződés ad- ta jogaikkal, ne használják fel azokat politikai agitációra. Ennek megakadá- lyozására a franciák határozottan ígé- rik, hogy ezentul még fokozottabb mér- tékben fognak öröködni afölött, hogy a kisebbségek ne ejthessenek csorbát az állami szuverenitáson. Ami azt jelenti, hogy a franciák figyelmeztetik a len- gyeleket, nehogy konferencia összehi- vásával a kisebbségeknek alkalmat szo- gáltassanak arra, hogy élethez való jo- gaikat megvédjék és beigérik, hogy a kisebbségek panaszait szemben még az eddiginél is kevesebb megértést fog- nak mutatni. De ezt csak arra az eset- re, ha a lengyelek visszavonják a ki- sebbségvédelem általánosításáról szö- lő javaslatukat és azt a kijelentésüket, hogy a Népszövetség döntőbírói jogát nem ismerik el a lengyelországi ki- sebbségek panaszai ügyében, ha a Né- pszövetség nem változtatja meg a kisebbségvédelem általánosítását. Ezt a vá- sárt pedig Európa legdemokratikusabb államának külpolitikai képviselői ajáni- ják. A kisebbségvédelmi törvény általá- nosításáról szóló lengyel javaslatnak, amely lengyel nagyhatalmi vágyból született, most a kisebbségekre nézve még ez a kedvezőtlen hatása is meg- volt. Ide vezetett az az erőpolitika, amely ma Anglián kívül, az államok egymáshoz való viszonyát illetőleg, egész Európát uralja. A lengyelek pe- dig visszavonták kisebbségvédelmi ja- vaslatukat, de ezzel szemben ismét- len kijelentették, hogy népszövetségi beavatkozást nem tűnnek kisebbségeik ügyeibe. A félhivatalos Gazeta Polska azt írja, hogy ebben a lengyel állás- pont szilárdabb, mint valaha. Lehet, hogy a lengyelek belátták a franciák érvelésének praktikus voltát és tulaj- donképpen csak azt várják, hogy ezzel a kérdéssel kapcsolatban formailag ki- elégedésük nagyhatalmi vágyukra. A tár- gyalások mindenesetre még folynak.

Ebben az atmoszférában nem lehe- tett sikere Eckhardt magyar népszö- vetségi megbízottnak, aki a kisebbsé- gek érdekében szólalt fel. Massieli sze- rint hátsó gondolattal, Eckhardt elér- te ugyan azt, hogy mindenki belátta, hogy a kisebbségi kérdés a kisebbsé- gek érdekeinek megfelelő megoldása még várat magára. De semmi konkrét

eredményhez nem jutott. Propozícióját, amely szerint bizottság küldetett volna ki a kisebbségek helyzetének megvizsgálására, elvetették. Beszédére pedig Massigli francia delegátus szinte példátlan hevességgel válaszolt és azzal vádolta, hogy felszólalásának célja a Duna-medencében lakó népek együttműködésének megakadályozása volt.

A hitleri Németország, amely erópolitikába kergette egész Európát, mely még inkább erősít egyes országokat és elsősorban Lengyelországot, történelmi missziójuk helytelen felismerésében így kergeti katasztrófába a kisebb ségekét és lehetetlenné teszi jó időre, hogy Európa e szempontból is rendezze ügyeit.

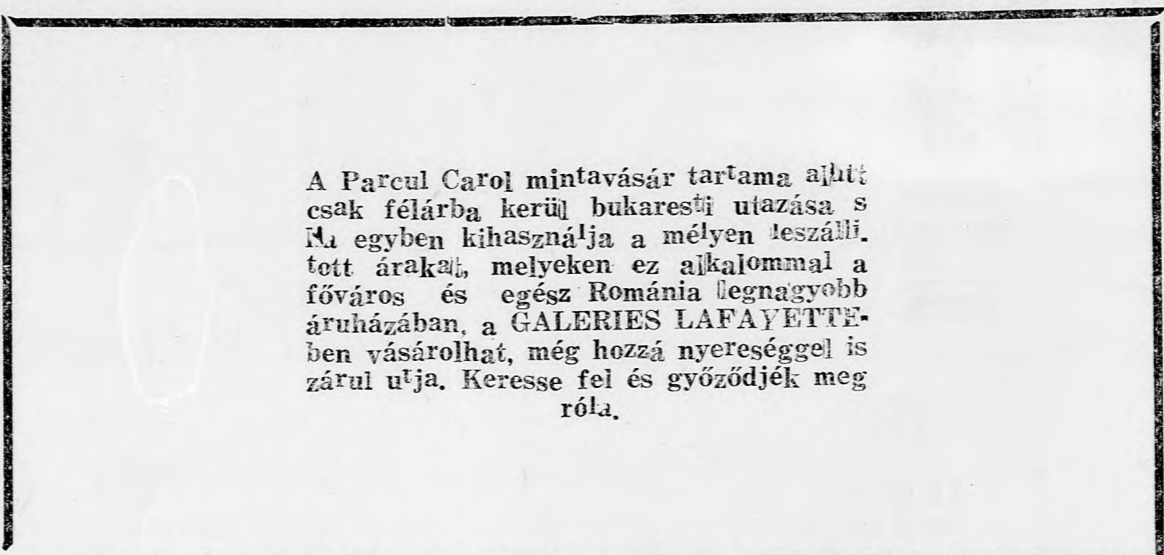
Az osztrák függetlenség. Ausztria új urai lázasan tárgyalnak és keresik mindenfelé Ausztria nem nagyon szilárd alapokon nyugvó függetlenségének biztosítékait. Most, hogy a szovjetnek a Népszövetségbe való beépése befejezett tényé vált, a világpolitikai közvélemény figyelmé ezekre a tárgyalásokra koncentrációdik. Az örvende esemény óta a tárgyalásoknak is kellemesebb lett a kerete: a Népszövetség palotájának terméit felcserélik a banktermékekkel és újra megvalósul így a diplomácia és a gazdaság egysége. Igaz ugyan, hogy a rideg kávélista Genfben nehezen is lehet más-kép ünnepelni és valószínű, hogyha a diplomaták legnagyobb része nem volna öreg ember, a Népszövetség székhelye is vidámbb helyre kerülne.

De a közvélemény figyelmé épp akkor fordult ezen tárgyalások felé amikor a Népszövetség gyűlései közel voltak a befejezéshez. Pedig ezek a tárgyalások eddig még nem voltak eredményesek. Részletkérdések, de amelyeknek meg van a fontosságuk, akadályozzák a megegyezést. Mert hát a február 17-i függetlenségi nyilatkozat megismétlése, amely szerint Anglia, Franciaország és Olaszország védik Ausztriát, nem új eredmény.

Az osztrák államférfiaknak megvan a maguk szociális: nem beavatkozási deklarációjuk, amely nem beavatkozási deklarációjuk ellenére is beavatkoznak. Habár az osztrákok ezt tudják még sem nézik jó szemmel, amikor a nagyhatalmak Ausztria okkupálásáról tárgyalnak német beférés, vagy nemzeti szocialista kormány uramrajtásának esetében. Az osztrákoknak nem kellemes a nagyhatalmak e túlzott barátsága.

De nem az osztrákok magatartása miatt késik a megegyezés. Habár a nagyhatalmaknak és Ausztria szomszédainak közegek az érdekek, a megegyezés a praktikum terén nehéz.

Mussolini úgy gondolta, hogy Ausztria függetlenségét úgy biztosíthatják legjobban, ha gazdaságilag viábilissá teszik. Gondolt természetesen Mussolini arra is, hogy esetleg katonailag is meg kell védeni Ausztriát és nem is lehetett ez más-kép, miután ő vonultatta fel fenyegetően az olasz hadsereget Brennernél. A franciák sem gondolkoznak másképp. Ausztria gazdasági kérdéseiben a megoldás legfőbb kövacsai a franciák, mert kölcsöntől ők nyújthatnak. De addig nem adnak kölcsönt, amíg biztosítékaik nincsenek arra nézve, hogy Ausztria független maradjon; már épp elég pénzt vesztek a cári Oroszországban. Így a katonai biztosíték a franciák még fontosabb mint az olaszoknak, mert ők befektető és eddig is befektetett pénzüket akarják védve látni más politikai elgondolás mellett. De épp itt van a nagy nehézség: ezen elképzelés megvalósításának két nehézség is útját állja. Az egyik Anglia degenkedése attól, hogy kontinentális ügyekben lekösse magát. A másik pedig és az a fontosabb: az esetleges okkupációval kapcsolatos kérdések. Arról tárgyaltak, hogy Olaszország, Csehszlovákia és Jugoszlávia felosztják egymás között az okkupációs zónákat, de nem egyezhettek meg az olasz-jugoszláv versengés miatt. A megegyezést tulajdonképpen a jugoszláv-olasz feszültség tette lehetetlenné. De az is akadály volt, hogy az osztrákok közel vannak ahhoz, hogy vétő emeljék a jugoszláv hadseregnek az esetleges okkupációban való részvétele ellen, mert a jugoszlávok részéről területi megcsontítás veszélye fenyegetné

A Parcoul Caroi mintavásár tartama ajltt csak félárba kerül bukaresti utazása s a egyben kihasználja a mélyen leszállt árat, melyeken ez alkalommal a főváros és egész Románia legnagyobb áruházában, a GALERIES LAFAYETTE-ben vásárolhat, még hozzá nyereséggel is zárul utja. Keresse fel és győződjék meg róla.

őket. Tüntetőleg csapatokat is vonatott össze az osztrák kormány a jugoszláv határon.

De ha nem is közeli a megoldás, tény az, hogy az osztrák kérdés rendezésének ügyében Mussolini és a demokrata Barthou megérték egymást. M'ndezideig azzal kísérleteztek, hogy politikailag oldják meg Ausztria függetlenségének kérdését. A Duna-medence államainak uniójáról beszéltek nem világosan a Tardieu-tervvel kapcsolatban. Majd a Habsburg-restaurá-

cót próbálták az Anschluss-szal szembe-helyezni. Most Mussolini és Barthou is meg vannak győződve arról, hogy a jelen körülmények között minden politikai kísérletezés lehetetlen és Ausztria függetlenségét gazdaságilag és katonailag nem politikai koncepcióval, hanem pénzzel és fegyverrel lehet csak megvédeni. Mert ha így megérti magát a két államférfi, van kilátás arra, hogy megegyezés jöjjön létre, ha idő szükséges is még az ellen-tétek elsimítására.

Uj Tel-Aviv épül nyolcvanezer mezőgazdasági lakossal

A lengyel zsidók megkezdték az építkezést a Mikva Izrael és Rechovot közötti uton, 240 ezer dunam területen. Mezőváros lesz Drom Tel-Aviv. Kiszáritják a tengert Tel-Aviv tengerpartján, hogy új területeket nyerjenek

JERUZSALEM, szeptember 29. A lengyelországi zsidó kivándorlók szervezőinek elnöke a következő nyilatkozatot tette a lengyelországiak új kolonizációs terveiről:

Két év sem telik el és Erec Jiszraélben felépül a második Tel-Aviv. Az új tiszta zsidó város esendben, lármán nélkül épül, de állandón nő és rövidesen megvalósul. A második Tel-Aviv az igazi Tel-Aviv közelében, a Mikva Jiszraélből Rechovot felé vezető uton épül. Itt terül el egy 240 ezer dunamos állami terület, amelyet a manudatárius hatalom a török uralomtól vett át. Egykor arról volt szó, hogy ezt a területet a zsidóknak adják és a kormány erre ígéretet is tett. Ezzel szemben az történt, hogy a földet az arabok kapták meg. Igaz, hogy a terület homokos és a mezőgazdaság számára használatos tétele nagy munkával van folyamatban, mégis nagy az értéke, különösen, mert Tel-Aviv szomszédságában terül el.

Ezt a nagy területet most megvettük és 40 ezer parcellára osztottuk, amelyen nyolcvanezer lélek helyezkedhetik el. Ez az új város a második tiszta zsidó központ lesz és valószínűleg a „Drom Telaviv” nevet kapja. Egy parcella száz fontba kerül, ezeknek nagyrészt már elhelyezték. Vannak olcsóbb parcellák is 40 fontért, amelyeket a Haklajt Bank ad el.

Már történtek kis letelepedések és pedig a Nahlat Izrael és most vannak munkálatok alatt az Ohel Sara, Hapoel Hamizrachi, Menora A, Benora B, stb. városrészek. Most épül a két részből álló modern utáhalozat. Az utak 15 méter szélesek. A főútvonalon helyezik el a villanyoszlopokat. Az új Drom Tel-Avivot Rechovottal köti össze. Amikor az út kész lesz a Tel-Aviv-Jeruzsálem közötti közlekedést nem Jaffán, hanem Drom Telavivon keresztül lehet majd vezetni.

Az új Telaviv nem város, hanem mezőgazdasági telepítés. Valóságga kertváros lesz, ahol a házakat nagy-kiterjedésű kertek választják el egymástól és ahol az élet csendes és idillikus nyugalmomban folyik.

A telavivi városi tanács rendkívül érdekes tervet dolgozott ki a telaviv-környéki területek megnagyobbítására. Miután a várossal szomszédos földek értéke óriásira nőtt és megszerzésük nagy anyagi áldozatokat igényel, elhatározták, hogy a tengerpart mentén a tengert kiszáritják. A munkálatokat ott

kezdenék meg, ahol a Jona Hanawi uca végsődik 600 méter hosszúságban. A tenger kiszáritásának munkája hat hónapig tartana. Így egy 70 dunamos területet nyerének. Ez azonban csak egy nagy terv kezdetét jelentené, mely Tel-Aviv földbirtokát néhányszor dunnammal növelné.

Ez a terv kizárólag a telaviv-környéki telkek fantasztikus drágaságának tudható be. Saronban, a háborúelőtti német kolónián, egy dunam föld ára 1500 font. Ezt a rendszert használták Hollandiában is, amikor a földkrízis veszedelem méreteket öltött. Ilyen uton a hollandok érezhetően növelték mezőgazdasági területeiket.

Érdekes megjegyezni, hogy 10 évvel ezelőtt az egész német falut felajánlották megvételre a zsidóknak 30 ezer fontért. Most ezek a földek milliókat érnek. Az ortodox zsidó csoport, amely annakidején a vételről tárgyalt, nem volt elég előrelátó és valóságos kincset veszített el.

A Chaint varsói jiddis napilap utolsó palesztinai mellékletében egy Zsidó Nemzeti Bank megalapításának terve jelent meg, amely egymillió á 5 fontos részvényt bocsátana ki és így 5 millió font jegyzéssel indulna. A részvények 3 százalékot hoznának évente és minden három hónapban sorsolási nyereseményeket. A bank célja a földvásárlás lenne és pedig 500 ezer dunam földet vásárolna, amit parcelláznának és nagy

számu zsidó családot telepítenék le rajta. A lap azt az észrevételt fűzi a tervhez, hogy annak megvalósítása rendkívüli nehézségekbe ütközik, mert egymillió részvényt elhelyezni rendkívül nagy feladat és mindenekelőtt költség adminisztrációs apparátusára van szükség. Egyébként is már létezik a földvásárlásra hivatott nemzeti szerv, mely ma Palesztina legnagyobb földvásárlója: ez a Keren Kajemeth.

Óriási fejlődést mutatott fel az utóbbi években az ereci textilipar. Most három szövőde van Palesztinában, a legnagyobb a djedai 30 szövőszékkel, a bnébraki 14 géppel. Ezek a gyárak munkásruhák, asztalterítők, vásznak, stb. anyagának szövésével foglalkoznak.

Nincs Palesztinában trikotázs-gyár, holott az ország óriási mennyiségben importál ilyen termékeket. 1932-ben Palesztina főbb mint 3 millió kiló textilárut importált. A speciálisták kalkulációi szerint ennek a nehézségnek a feldolgozására 2500-3000 gépre van szükség, amely 600-700 munkást foglalkoztathatna. Ilyenformán újabb munkajapócot lehetne teremteni Palesztinában.

A trikotázs ipar feltételei rendkívül kedvezőek, nincsenek különleges adók, amelyek ezt az ipart nyomják, a nyers gyapott vámentes, ezzel szemben a külföldről importált textilárúk váma 15 százalékos. A villany nem drágább, mint Európában. Azonkívül rendkívül előnyökkel keesgett a szabad Sziria piac. Sziria nem vámolja a palesztinai árut, ugyanakkor azonban az európai textil 4 százalékos vámmal sújti. A munkások fizetése lényegesen magasabb, mint Európában, ennek ellenére a palesztinai áruk 15-17 százalékkal olcsóbbak az európaiánál, a kedvező adó- és vámkörülmények következtében. Megállapították, hogy egy ilyen vállalat jövedelme 15-18 százalékos lehet.

Mifrat Chaimban most fejezik be egy nagy textilmű építést, amelybe eddig több mint 60 ezer fontot fektettek be.

Szakértői körökben tanulmányozták a cukoripar lehetőségét is. Ismeretes, hogy Egyiptomban virágzó cukoripar van és egy dunam 6900 kilogram cukor nádat termel. Hawaiban egy dunamon 16 ezer 700 kiló cukornád nő. Miután a palesztinai klíma a két cukortermező ország klímájának átlagát képviseli, arra számítanak, hogy Palesztinában egy dunam 11 ezer 700 kilogram cukornádat termelhet. Ebből következik, hogy egy 15 dunamos terület 378 fontot jövedelmezne évente. Ecébből speciális telepítéseket lehetne eszközölni. Minden kolonista 50 dunamot kapna, amelyből 30 dunamot cukornáddal ültetnének be, 20 dunamon pedig mezőgazdaságot folytatnának és építkezének a kilátásai szenczácósan jók lennének. A tárgyalások folyamatban vannak, de a jeruzsálemi kereskedelmi kamara elnökének nyilatkozata szerint a cukoripar meghonosításának útjában egyelőre sok nemzetközi egyezmény áll.

Berlin, szeptember 29. A Népszövetség ugyan kilépett a bé, hogy kémlé Németország kiben jól tudják a legrözsásabb szemben. Hját a danzi sz Genfben, hogy lerékét és hog metországnak szatéréséhez, a kat, annak el erősen mellett Senkisen gon visszahódításá möly népszöve ka behódításá ma már közel.

Hosszu éve a gondolat, n Csak be akari választásokat, nak lezajlan, sevel autorit ben Párizs és Belgrád közöt fog lépni Am ahol ekkor m ban fognak b amelyeket ed a világ gazda

Természetbe német hadi u egy vélik, ho fog attól, ho kalendokba d metorszag ol sit, amely kö reket, de esa szakértők jól hiányzik még háboruba boo része talán m Franciaország jőzan ész fog ban. Érdekes cia táborban, akik azt hisz Franciaország borus bonyod legfőbb embé póskeresztese dása érdekéb nagy lépést, ndolnak a dolatlanságá vaszra. ha nem változ követhetehi év előttinél.

A béke id a vallás leg jeszteni. Ez ték azzal, h got vették a rodalmi püs must végső át szerené l nositan; Né sát, mert tu a nemzeti e hogy sem e sok vannak záigazodjon hoz. Ennek ség még is retetének, e letességéneél ből a vallá mit sem en A protes griaí tekint ágaskodik

A béke id a vallás leg jeszteni. Ez ték azzal, h got vették a rodalmi püs must végső át szerené l nositan; Né sát, mert tu a nemzeti e hogy sem e sok vannak záigazodjon hoz. Ennek ség még is retetének, e letességéneél ből a vallá mit sem en A protes griaí tekint ágaskodik

Gyermekeink ruháját olcsón, szépen festi, tisztítja

CZINK CIUJ

Rakovszki visszatért a Szovjet külügyi szolgálatába

MOSZKVA, szeptember 29. A napokban szovjetdelegáció indul Tokióba, mely résztvesz a japán fővárosban meg tartandó 15-ik Vörös Kereszt-konferencián, amelyet október 20-án rendeznek meg. A küldöttség elnöke, dr. Rakowski. Szovjetország volt párizsi kévete lesz.

Tudvalevő, hogy Rakowski annakidején Trotzki híve volt és ezért visszahívták követi hivatalából, sőt a pártból is kizárták és száműzetésbe küldték. Egy levél következtében, amit a

kommunista párt központi bizottságának irt. Rakowskit ismét visszavették a szovjet hivatalos körök és a jelenlegi küldetése első, újbóli tevékenysége a nemzetközi életben.

Uj termelőszövetkezet

Str. Memorandului 25. Mübutor, épület, portál és üzletberendezés, kárpitos és diszitómunkák elsőrend kivitelben.

Jó sz

Str. Filipes Str. Memor

Hitler egy film címén töri a fejét...

— Berliini levél —

Berlin, szeptember 29. A német főváros jobb köreiből mostanában főleg Genf és a Népszövetség a beszéd tárgya. Hitlerék ugyan kiléptek a népek ligájából, de azért elküldték az ő megfigyelőjüket Genf-be, hogy kémleljék ki a Népszövetségnek Németország körüli hangulatát. Berlinben jól tudják, hogy ez a hangulat nem a legrosszabb a hitleri Németországgal szemben. Híába tartózkodik Rauschning, a danzigi szenátus elnöke, 14 nap óta Genfben, hogy szinpatikusá tegye Hitlerékét és hogy előkészítse az utat Németországnak a Népszövetségbe való visszatéréséhez, az elnök ur nem ért el sokat, annak ellenére, hogy a lengyelek erősen mellette vannak és támogatják. Senkisem gondol Genfben Németország visszahódítására, Oroszország után komoly népszövetségi körök inkább Amerikába behódítást szeretnek, ami egyébként ma már közeli valóság.

Hosszu éveken át utópisztikus volt ez a gondolat, most azonban valóra válik. Csak be akarják várni előbb az amerikai választásokat, amelyek novemberben fognak lezajlani. Ha ezek a választások Roosevelt autoritását megerősítik és ha közben Párizs és Róma, másfelől Róma és Belgrád között tisztázódik a helyzet, be fog lépni Amerika is a Népszövetségbe, ahol ekkor már világosabban és tisztábban fognak beszélni olyan problémákról, amelyeket eddig egyszerűen ellazsáltak: a világ gazdasági életének új uteméről.

Természetesen szóba került Genfben a német hadi készülődés. Általánosságban úgy vélik, hogy a Reichwehr óvakodni fog attól, hogy Németországot háborus kalandokba döntse. Igaz ugyan, hogy Németország olyan hadi készülődést tanúsít, amely könnyen megtéveszti az embereket, de csak dilleltánsokat. A katonai szakértők jól tudják, hogy rendkívül sok hiányzik még ahhoz, hogy Németország háborúba bocsátkozzon. A fűrherek egy része talán maga is szívösen megrohanna Franciaországot, de valószínűbb, hogy a jézán és fog felülkerekedni Németországban. Érdekes mindenesetre, hogy a francia táborban kevesebben vannak olyanok, akik azt hiszik, hogy Németország és Franciaország között a közeljövőben háborus bonyodalmak keletkezhetnek. A legtöbb ember abban bizik, hogy a kamposkeresztések saját uralmuk fennmaradása érdekében sem kockáztatják meg a negy lépést. Az angolok annál inkább gondolnak a harmadik birodalom meggondolatlanságára és azt hiszik, hogy tavaszra, ha a világ politikája nagyot nem változik, a világháború ismét bekövetkezhetik. Természetesen még a husz év előttinél is rémesebb formák között.

A béke ideálját a német birodalomban a vallás lenne hivatva szolgálni és terjesztetni. Ezt azonban eleve kiküszöbölték azzal, hogy a régi ószak; pogányságot vették a vallás alapjául. Müller birodalmi püspök, aki a nemzeti szocializmust végső konzekvenciáiban a valláson át szeretné látni, azért igyekszik meghonosítani Németországban a Wotan vallását, mert tudja, hogy a keresztény tanok a nemzeti szocialista fajelmélettel se hogy sem egyeznek. Ma még próbálkozások vannak, hogy a katolikus vallás hozzáigazodjon a nemzeti szocialista tanokhoz. Ennek vannak is hirdetői, de a többség még is csak a vallás felebarátj szeretnének, egyisten hitének és könyörületességének gondolatkörében él és ezekből a valláselvekből nem hajlandó semmit sem engedni.

A protestánsok között is számos teológiai tekintély és a hívek nagy tömege éagskodik az új vallás ellen. Nem bírnák

el — mondják — annak a felelősségét, hogy az eddigi jól bevált protestáns morál helyébe az a morál lépjen, amely ezer évvel azelőtt nagyon is megfelelt a germán törzseknek. Most kész veszedelmet jelentene Németország számára.

Közben egyre kiélesedik a gazdasági krízis. A nyersanyag és devizahelyzet magával hozta azt, hogy belsődon sokkal drágább minden, mint a világpiacén.

A birodalmi gazdaságügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, amely szerint tilos külföldi árukért magasabb árat kérni, mint ahogy az a hivatalos lapban maximuma van.

Nehezen döcögnek az angol-német gazdasági tárgyalások. Sir John Simon külügyminiszter a parlament megnyitó ülésén a német-angol külügyi vonatkozásokat ismertette, de kitért a német-angol kereskedelmi szerződésekre is és angol-szász óvatossággal csak annyit mondott, hogy e tárgyalások nagyon fontosak mindkét félre nézve, Berlinben ebből arra következtetnek, hogy Angolország bizonyára újabb megtorló rendszabályokra készül kereskedelmi téren és mindaddig nem jön helyre a régi viszony a két ország között, amíg a németek deviza-adóságait nem fogják annak rendje és módja szerint törleszteni.

Erre azonban nagyon kicsinyek a kilátások, mert Németország gazdasága máris felemészítette szinte teljes egészében a külföldi értékeket.

Ezekhez járul a Saar-vidék problémájának bizonytalansága. A berliniek már nem veszik biztosra azt, hogy visszakapják ezt a széntermelő vidéket. Geoffrey Knox, a saarbrückeni kormányzó-bizottság elnöke, memorandumot nyújtott be a Népszövetség vezértitkársághoz, amelyben a Saar helyzetéről tesz jelentést. A jelentésben nagy szerep jut a náci aknamunkájának. Egy levél másolatát is közli a memorandum, amely szerint abban az esetben, ha január 13-án a népszavazás a nemzeti szocialistákra kedvezőtlenül dőlné el, 17 ezer felfegyverzett légi márius nyomulna be a Saar-vidékre, amelyet egyetlen romhalmazzá lőnének össze.

Harc az óceán postájáért

A franciák és a németek légi versengése

A bréma kikötőből kifutott a Schwabenland nevű motorhajó, vagy ahogy most nevezik szakszerűen: Flugsjütz, pontkötő az Atlanti óceán közepén elfog-alja álomáshelyét. Ez a hajó váltja fel a jelenleg ott veszteglő Westphalen gőzöst mely február óta ideiglenesen láta el szolgálatait. Ezzel új fázisba lép a harc, mely évek óta a délamerikai légi postáért folyik.

A légi posta, bármily fejlett is a kontinens fölött, az óceánon át nem volt eddig megvalósítható. Ennek legfőbb oka, hogy a mai repülőgépek normális teljesítménye nem éri el az óceánrepülésekhez szükséges 4-6000 kilométeres közbeeső leszállásmélkülű hatótávolságot. A szárazföld felett minden 5.000.000 berepült kilométerre jut egy baleset, az óceánrepülőknél 180.000 kilométerre esik egy szerencsétlenség.

Az első gondolat, ami ennek kiküszöbölésére felmerült az amerikai Armstrong terve volt, aki a nyílt óceánt 4-5 szomsziget beállításával kívánta akkora szalaszokra beosztani, melyeket a gépek nehézség nélkül tudnak berepülni.

A terv nem volt kivihető. Más megoldást kellett tehát keresni.

A franciák voltak az elsők, akik más eszközökkel kísérleteztek. Elsősorban a könnyebben megoldható délamerikai transzocéán postajáratokat állították be olyképpen, hogy a postát Spanyolországon át Afrika legnyugatibb pontján fekvő Dakarig repülőgépen, onnan az Atlanti óceán legkeskenyebb — 3100 km. szélességén át a délamerikai Natalig gyors hajóval, majd tovább ismét repülőgéppel szállítják. Ez a postajártat ma is üzemben van. A rendes 22 nap helyett 9 nap alatt

A BIZALOM JELE

5 indok, amiért a „PHILIPS” gyártmányt előnyben részesíti

1. Mint a legnagyobb rádiógyár, „PHILIPS” gyárja a legtekélyesebb vevőkészülékeket tapasztalatai alapján.
2. Háromdimenziós hangvisszaadás csakis példátlan kísérleti lehetőségeinek eredménye.
3. Témeforgalmazása teszi azt lehetővé, hogy mindegyes „PHILIPS” készülék értéke felülmúlja vételárát.
4. Valamennyi készülék a maga arkozatában a legtekélyesebb.
5. A világ összes rádióhallgatói a „PHILIPS” készüléket részesítik előnyben, ami felülmúlhatatlanságát bizonyítja.

PHILIPS

Ugyanakkor pedig, amikor ilyen tervekkel foglalkozik a náci közvélemény, Hitler filmcímén töri a fejét. A müncheni pártnapról egész estét betöltő filmet készítettett és most kiadta a parancsot, hogy a film címe ez legyen: „Az akarat tempója”.

E pompás címen néhány hétig gondoltozott. B. K.

gépek körülbelül 16 óra alatt teszik meg négy nap helyett.

Mindez a németek a Kelet tengeren szépen begyakorolták, szerkesztettek gyors gépeket, melyek Berlinből Szeviljába szárazföld felett, onnan a Brit Gambiaiban levő Bathurstig vízirepülőgéppel és onnan tovább a fent leírt módon szállítják a postát. A gyarmataiktól megfosztott németeknek itt segítségükre jöttek az angolok és az afrikai partokon elengedhetetlenül szükséges támaszpontot a néme ek rendelkezésére bocsátották. Így Bathurst, ez a harmadrangú angol gyarmat lett a németek bázisa. Érdekes játéka a vélelenni, itt találkozik a világ legősibb és legmodernebb postája. Bathurstból ugyanis még ma is stafétafutók viszik a postát az ország belsejébe.

Arms rong uzsószigete tehát némi változtatással megvalósult, a Westphalen, amíg a Schwabenland fel nem váltja 34 főnyi személyzetével, ott ringatózik jóidőben-rosszidőben az óceán felett zúgó passzáztban, két meteorológusa állandóan időjárásjelentéssel látja el a gépeket, három rádiósa pedig irányítja a repülőgépeket. Etekintetben n'nes nehézség. A rádiótechnika az utóbbi években oly nagyot fejlődött, a hajóról percek alatt fel-távíratozzák az 1000 km-nyire lévő repülő gépek pontos földrajzi helyzetét és a gép pusztán csak a rádió után ágazodva, nyilegyenesen repül a hajó vagy a part állomása felé.

A némei gépek majdnem félannyi idő alatt szállítják a postát, mely ma már 20.000 levből áll. Pillanatnyilag övék az elsőbbség. De a franciák büszke kijelentése és készülődései sejtetik, hogy ez nem tarthat sokáig. A végső szó a transzocéán repülőgépe lesz, mely közbeeső leszállás nélkül biztonságban szeli át a tengereket. Ebben viszont a franciák vannak előbbre. Erre következtetnek az Arc en Ciel és a Crix du Sud legutóbbi sikeres óceánrepülései.

7000 m² szabadterület

iparvágánnyal, valamint beton fedett raktárrészek beérbeadók. Beraktározásokat előnyös feltételekkel vállal

Unió Általános Szállítási Rt.
Piata Unirii 31.

Jó szobafestőt,

mázolót
csak

GRÄTZ-ot

Sr. Filipescu 15. Telefon: 7-49.
Sr. Memorandului 20.

szeptember 30.

telepítenék te
szerevét fűzi a
megvalósítása
be ütközik, mert
helyezni rendk
ndenekelött költ
parátusára van
már létezik a
nemzeti szerv
egnagyobb föld-
Kajemeth.

ott fel az utób-
tilipar. Most há
szinában a leg-
szövősékekkel,
zék a gyárakt
ritők, vásznak
vel foglalkoznak
trikotázs-gyár-
mennyiségben
eket. 1932-ben
mílió kiló tex-
ecialisták kalku-
nehézségnek a
0000 gépre van
oo munkást fog-
mán újabb mun-
nteni Palesztiná-

ételei rendkívül
különleges adók.
yomnák, a nyers
ezzel szemben a
textilárak vámja
ny nem drágább,
kivül rendkívül
a szabad Szíria
olja a paleszti-
azonban az eu-
kos vámmal sújt-
ése lényegesen
ában, ennek elje
k 15-17 százalé-
paianá, a kedve-
ények következté
hogy egy ilyen
-18 százalékos

most fejezik be
tését, amelybe ed
fontot fektettek

tanulmányozták
is. Ismeretes,
trázó cukoripar
0 kilogramm cukor
an egy dunamon
nád nő. Mjutan
két cukortermé-
lágát képviseli.
Palesztinában
00 kilogramm eu-
Ebből következik
s terület 378 fon-
te. Ecéából spe-
petne eszközölni.
dunamot kapna.
cukornáddal ül-
mon pedig mező-
nak és építkezé-
főcson jók lenné-
lyamatban van-
ni kereskedelmi
atkozata szerint
tásának utjában
közli egyezmény

Cluj

oviet

ponti bizottságá-
smét visszavették
rök és a jelenlegi
tevékenysége a

zövetkezet

25. Műbutor,
üzletberendezés,
bankák elsőrend
en.

SPORT

Jakab Elza Hossu Zoet is megverte az országos teniszbajnokságban

A Haggibbor versenyzők újabb sikerei

Bucuresti-Bukarest, szeptember 29. Az országos teniszbajnokságok mai napján a következő mérkőzéseket bonyolították le:

Férfi egyes I. o. Burger SzSE—Krupenski Bukarest 7:5, 1:6, 6:3, Segal Bukarest—Todorovski Bukarest 6:1, 6:3, Cantacuz no—Băicoianu w. o., Wartenberg TC—Bogdan Bukarest 1:6, 6:3, 6:4, Pusztay TC—Fischer Universitatea 6:0, 6:3, Gitta Arad—Honig Bukarest 6:3, 6:3.

Férfi páros I. o. Illyés, From Brassó—Iasinski, Bogdan Bukarest 6:1, 2:6, 6:3, Pusztay, Wartenberg—Hegyi, Sucureanu 8:6, 6:2, Radó Haggibbor—Burger SzSE—Gaster—Flemminger Csernovic 7:5, 6:0.

Férfi egyes II. o. Băicoianu—Stohr 6:3, 6:2, Cerbu Bukarest—Polizu Bukarest 6:0, 6:2, Simon Haggibbor—Fildermann Bukarest 6:2, 6:4, Benedek KAC—Stadeker Bukarest 6:3, 6:3, Iasinski Bukarest—Radó Haggibbor 6:4, 6:8, 6:4, Simon Haggibbor—Hegyi 7:5, 6:3.

Női egyes II. o. Barabassy GySE—Rosinné Universitatea 6:2, w. o., Ternovicsné Univeristatea—Beiner 6:4, w. o., Jakab Elza Haggibbor—Hossu Zoe Universitatea 6:3, 6:0, Batzné TC—Pso Hakoah Arad 6:1, 6:3.

Pénteken délután egy bemutatón Wittmann lengyel—Schmidt kettős 6:4, 6:2 arányban győzött Réti—Hamburger ellen. I. o. férfi egyes: Burger SzSE—Tudorache 6:4, 6:2, Wartenberg TC—Braun 6:3, 8:6.

A ping-pong-szezón nyitánya:

Országos Román Kupa verseny Bukarestben!

Csuj-Kolozsvár, szeptember 29. A szezon közeledtére való tekintettel az asztali teniszszövetség vezetősége Bukarestben ülést tartott, amely érdekes szeszónyított országos verseny rendezését határozta el. Az országos verseny november 10 és 11-én lenne Bukarestben, amelyet megelőzően országgrészenként selejtezőket játszanának és ezek első három helyezetteje vehetne részt szövetségi költségén (az első helyezetteknek a vasuti költségét is térítik) a versenyen, amely ezuttal egy speciális kupáért, amely Román Kupa nevet kapta — menne. A kupát a verseny győztese végérvényesen nyeri. A kupán kívül azonban számos értékes díj szerepel a győzteseknek ajánlt jutalmak között.

Az asztali teniszszövetség a közeljövőben küldi ki erről szóló értesítéseit, valamint az országos versenyre szóló meghívóit. Addig is pinpongozók: fel a munkára!

CRISANA—ROMANIA és PHÖNIX—CFR

Csuj-Kolozsvár, szeptember 28. Az Új Kelet tud. Alig volt az utóbbi években Kolozsvárnak olyan dus sportprogramja, mint a mai vasárnap. Nem kevesebb mint négy bajnoki mérkőzés kerül ma a városi sporttelepen lebonyolításra és ezek: Délelőtt 9 órakor Unirea—Romania ifjúsági bajnoki, 11 órakor Phönix—CFR II. ligabajnoki, délután 2 órakor Napoca—Avram Jancu kerületi bajnoki, végül 4 órakor Crisana—Romania nemzeti bajnoki mérkőzés.

A csapatok a következő összeállításban játszanak:

Phönix. Szabó. Ardos—Holzmann, Mann—Sava—Kert, Bojtos—Pressler—Froberg—Pfeifer—Jovicin.

CFR. Micu, Muresan II.—Sighetii, Szaniszló—Orosz—Muresan, I. Salman—Dejeu—Resinar—Curta—Szilágyi.

Crisana. Jámbor, Szabó—Matei, Pinteau—Nagy—Szöke, Cionca—Bonatiu—Barátky—Lakatos—Czakó.

Romania. Chendreanu, Doci—Felecan, Muresanu—Criza—Muresan, Coborzan—Farkas—Pop—Felecan II.—Capusan.

Komplett felállításban utazott el az Universitatea a Román Kupa döntőjére. Az Universitatea Uzenhaj játékosból álló külföldi csapata szombaton reggel a Rapiddal utazott Bukarestbe. A csapat Ripen s'ia elleni felállításában meglepetések lesznek. A külföldi csapat a valóban Giurgiu Ghita, a Patria sportmunkatársa kíséri.

Október 6-án nyitja az Universitatea klubja. Az Universitatea pazar pompával berendezett klubhelyisége — melyről már megemlékeztünk — október 6-án nyitja meg kapuit. A sportélet nagy eseményének számít a klub felavatása ünnepélyes körülmények között fog végbemenni.

Pozsony. Budai 11—Bratislava 0:0.
Kassa. Attila—Törekvés, CSK vegyes 4:2 (2:1).

Prága. SK Pilsen—Beogradski SK 4:2 (2:1).

KÜZGAZDASÁG

A világ kereskedelmi forgalmának fellendítését határozta el az aranyfedezet alapján álló országok értekezlete

Genf, szeptember 29. Tegnap délelőtt ülést tartottak azoknak az államoknak a képviselői, melyek az arany fedezet fenntartása mellett foglaltak állást. Az értekezleten Jaspár belgiumi delegátus elnököt és Franciaország Hollandia, Luxemburg, Osztrákia, Svájc delegátusai vettek részt. A tárgyalások egész a késő délutáni órákig tartottak, majd befejezésük után Jaspár elnök közleményt adott ki a sajtó számára.

A közlemény szerint az értekezlet leszögezte, hogy a résztvevő államok minden körülmények között teljes egészében fenn fogják tartani bankjegyeik aranyparitását. A résztvevő államok véleménye szerint, az arany alap szigorú érvényben tartása az egyetlen mód a világ kereskedelmi és pénzügyi életének talpraállítására.

Az értekezleten résztvevő államok azonban ezenkívül elhatározták, hogy akciót indítanak az államok közti áruforgalom fellendítésére, különösképpen az egyforma monetáris politikát követő államokat támogatva.

Ez az árucserre fellendítő akció azonban senki ellen nem irányul, az arany fedezet alapján álló államok ugyanis határozottan kijelenti, hogy kereskedelmi kapcsolataikat fenntartják azokkal az országokkal is, amelyek letér-

Az olasz Ambrosiana egymillió lej lelépést fizetett az uruguayi Marcheroni hátvédért, aki a Penarol-tól vett át azor-nali játékkal az olasz csapat.

Az angol kupagyőztes Manchester City 1:0 arányban vereséget szenvedett Londonban bajnoki mérkőzésen a skót kupagyőztes Glasgow Rangers-től. A meccset 30.000 fizető nézte meg.

Sonja Henne műkorcsolyázó világbajnoknő október első napjaiban a francia fővárosba érkezik s fellép a jégpályáján.

Nürnbergben a német öklív-vó válogatott 13:3 arányban győzött a magyar válogatott felett.

A Venus első csehszlovákiai mérkőzését az SK Prostějov ellen 2:1 (0:0) arányban nyerte. A román bajnok ma Prágában játszik a Slaviaival.

tek az aranyfedezetről (Anglia, Egyesült Államok) és szeretnék, ha ezek az államok is csatlakoznának a világ pénzügyi és kereskedelmi ujjáépítésének munkálataihoz.

Az aranyfedezet alapján álló államok ezzel egyidejűleg azt is elhatározták, hogy kormányaik vegyes bizottságot küldenek ki mind a hat állam részvételével, az aranyfedezet alapján álló államok kereskedelmi életének intenzívvé tétele érdekében. Az értekezleten résztvevő hat állam delegátusa reméli, hogy a részükre meginduló akció eredményes lesz és egy nagy lépést fog jelenteni a kereskedelmi és pénzügyi ujjáépítés terén.

A KERESKEDELEM ÉS IPARKAMARA HIREI. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara az érdekeltek tudomására hozza a következőket: 1. Egyiptomban legkésőbb f. évi november 10-ig tartanak egy árverést az „El-Kebir” szövőiskola számára szükséges tárgyak szállítása céljából. Teher fizet kapható a Consulatul Egyptian Bucuresti Cobaleescu ucca 1. szám alatt. — 2. Csehszlovákiába szállítandó rozs vám illetékét leszállították 100 kilogramonként 44 cseh koronára, a zabét 31 cseh koronára és az olvasztott libazsirt és a disznózsírét 200 cseh koronára.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Milyen erdélyi darabokat mutatnak be Kolozsváron?

Budapest, szeptember 29. Dr. Kádár Imre, a „Magyarország” színikritikusa előtt nyilatkozott a színház új programjáról és a színrehozandó erdélyi darabokról a következőket mondotta:

Makkai Sándor eredeti mesejátékot engedett át előadásra a Magyar Színháznak. Tamási Áronnak Énekes madár c. darabja kerül bemutatásra, egy a székely földön lejátszódó szimbolikus történet. Szántó György a Lobogógrin-problémát dolgozta fel modern miliőben. Thury Zsuzsa három egyfelvonásosát mutatja be a színház. Indig Ottó a Magasiskolában egy hírtelen nagy vagyonhoz jutott kispolgári családot rajzol meg. Karácsonyi Benő az amerikai flapper problémáját választotta tárgyalául. Dónát László modern népszínművet írt. Szabó Imre a szombatosokról írt nagyon kedves darabot.

A komoly népi zenének is otthont aka-

runk adni — folytatta Kádár dr. — Csiky Endre, rendkívül tehetséges erdélyi zeneszerző és karmester, mint zenei tanácsadó bekapcsolódik a színház munkájába. Ő fog kísérezni az eredeti erdélyi darabokhoz és megszervezi az erdélyi zeneszerzők kollektív bemutatkozását.

Érdekes részét képezik a programnak azok a tárgyalások, amelyek arra vonatkoznak, hogy az eredeti magyar bemutatókkal a színház együttese hosszabb vendégzereplésre indul Bukarestbe, majd Budapestre. Megállapodás jött létre Pünkösdy Andorral, a kitünő íróval és rendezővel is, aki a szezon folyamán néhány darabot fog rendezni a Magyar Színházban.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 6 órakor: Vasárnap este 9 órakor: Hétfőn este fél 9 órakor: Kedden este fél 9 órakor: JÁNOS VITÉZ. (Buttykay Ákos operajáratában, Kádár Imre új rendezésében, Kós Károly díszleteivel és jelmezeivel. Dsida Jenő előjátékával, 100 tagu kalotaszegi ének- és tánckarral, a bogártelki c. gánybandával, Solymosán Magda, Hienz Hely és az operatársulat együttes bemutatásával.) Vasárnap d. u. 3: CSIPETKE. (Operett-részben új szereposztásban, A legrágább ujj 23 lej minden illetékel együtt.)

Szerdán fél 9 órakor: Csütörtökön fél 9 órakor: Pénteken fél 9 órakor: SÁRGA LILJOM. (Magyar rapszódia két részben, 12 képben. Biró Lajos színműve után írták: Herczegh Géza és Zagon István. Teljesen új díszletekkel, Solymosán Magda föléptével. Teljesen új beállításban, cigányznés mulatójelekkel. Premierbérlet 2. szám.)

Szombaton d. u. 4 órakor: JÁNOS VITÉZ. (Ifjúsági előadás. Teljesen az előző előadások szerint.)

Szombaton este 9 órakor: JÁNOS VITÉZ. (Teljesen az előző előadások szerint.)

Vasárnap: TANASE román revütársulatának vendégjátéka.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap d. e. 11-kor matiné: Csókra vár az asszony. Majd vasárnap utoljára: I. Csókra vár az asszony. Fősz.: Gustav Fröhlich, Jarmila Novo-na. II. Tavasz szerelem. Fősz.: Elissa Landi.

ÉPÍTŐMUNKAS-MOZGÓ MŰSORA:

Szombaton fél 8 és 9 órakor, vasárnap 3, 6 és 9-kor kettős műsor. Két szünettel: I. Az árcos bíró. Cowboy-dráma. Fősz.: Georg O'Brien és Conchita Montenegro. II. Asszony-háboru vagy A két kardos menyecske. Szellemes vígjáték az amazonok korából. Fősz.: Elissa Landi.

APRÓ HIRDETÉSEK

Kiadó nagyobb üzlethelyiség egészben, vagy részben a Str. Universitáti 3. szám alatt (Szász Ödön-féle posztóüzlet.)

Kiadó ugyanott a Select mozgó alatti világos szuterén helyiség.

Uricsalád évállal teljes ellátásra egy vagy két d'akleányt vagy fiút, fűrdőszobahasználattal. Cim: Str. Dragalina No 19.

Megfelelő garanciával raktárnoki állást keresek, Str. Fericei 27/a.

1-2 diákleány fűrdőszobás lakást kaphat, esetleg teljes ellátással Josepovicsnál, C. Decebal 13.

Técsi pedicűr Fötér 26 a nagyközönség kérésére az árakat mélyen leszállította.

Gyárápítésre alkalmas üres teret keresek. Ajánlatokat Rudolf Mossehoz „Vasuton túl” jellegre kérem.

Filiéres nyelvkurzusok a románból. Hatos csoportokban. Beszélgetés, fogalmazás, helyesírás. Kezdek, haladók. „Libro” str. Memorandului 8.

Legolcsóbban Mandelbaum Szücsnél, Reg. Ferdinand 20. vásárolhat szőrmét, alakítások legújabb divát szerint.

Orvosok figyelmébe! Kellemes megjelésű, abszolút urinó, fiatal övezgy hurog részére, kinek megfelelő hozománya és biztos nagyjövőjü egzisztenciája van. 38-45 év körül; korrekt, minden tekintetben kifogástalan zsidó orvost keresek házasság céljából. Leveleket „Esetleg külföldi elhelyezkedésre” jellegével e lap kiadó hivatala továbbít.

Keresünk megvételre jókarban levő nyomdaberendezést. Ajánlatokat Klein Hermann Brasov, Piata Rozelor 15.

Központban lakást és teljes ellátást kaphat egyetemi hallgatónő izr. uri családnál. Cim: Piata M. Viteazul 37. első emelet balra.

Eladó jó állapotban levő perzsabunda. Cim a kiadóban.

Diszkrét különbejáratu parkettes butorozott szoba vízkagylóval és fűrdőszoba használattal kiadó. Értekezni: Reg. Ferdinand 89. ajtó 3.

Lakást, esetleg teljes ellátást kaphat urileány Rosenfeldknél, Str. Baritju 7.

A cig és bul

Maniu n

Bucuresti-B. Skoda bizottság Aurel megerőtását, hogy Zé végén ismertemérnök is hasmást.

Ionescu ezr. 32 között Buc. küldetésben já megvizsgálták deanu tábornok ki is jellest az anyagot visszatér az o

Cioc mérnök. Elm bevonnai Sk. fel a kiskapu május 2-án k ment ebbe, már meg volt rendelt semm Maniu-kornák ki szintén társrendelést. A nem ratifikálszter, mert országban té is osszak fel. Cujir és Cops

A társaság len maradt. megjelent M. hogy a gyár azután magá tőjt. Stárca mány nem a got liberális hivat ki is n pan mérnök. lctzkivel tár latot készite és a Skodava pokra való h

Lupunak n háromszor t rint Lupan r ságra, emiat amelyet ben azonban őt még a felét azután Poru mányozásáva

Junian az olvassa fel. felfüggeszte Milea ker szát javasolj erről az ülés majd néhány bizottság ta ért.

Bucuresti Vaida vasá tea—Ripens zesen, amel nik, A Dim leg beszélgetdóval, Poli séget tulaj getésnek.

A halott (A)heneaur eszményi n vedéseni é öröklévaló a vérbeli mutat rá a elsőprően s tos rejtelm állítasu kö den köny lunkban va

Nass vészeti isko a gyerektor m-ne a fel tokba és t kezdődik. E délután 5- u.) Renner

A cugiri legyvergyár alapításának és bukásának érdekes története a Skoda-bizottság előtt

Maniu nem akart pénzt adni, mert a társaságot liberálisok irányították. Vaidát ma fogadja a király

Bucuresti-Bukarest, szeptember 29. A Skoda bizottság tegnapi ülésén Leucutia Aurel megerősít; Boilának azt az állítást, hogy Zeletzky 1930. augusztusának végén ismerte meg Szovátán. Maldarescu mérnök is hasonló értelemben tesz vallomást.

Ionescu ezredes vezetik be, aki 1929-32 között Budeanu tábornokkal együtt küldetésben járt a pilseni műveknél, ahol megvizsgálták az anyagot, amelyet Rudeanu tábornok kitűnőnek talált. A tábornok ki is jelentette, hogy védelmébe veszi az anyagot a bizottság előtt, mielőtt visszatér az országba.

Cioc mérnök következik a Cugir üzemektől. Elmondja, hogy megpróbált bevonni a Skoda műveket, hogy állítsák fel a kiskapusi gyárat. A Skoda 1928 május 2-án kötött egyezményben bele is ment ebbe. A puská és gépfegyvergyár már meg volt valósítva, de az állam nem rendelt semmit. Kormányváltás után, Maniu-kormány hadügyminisztere Chioski szintén támogatást ígért, de nem adott rendelést. A Skodával kötött egyezményt nem ratifikálta Madgearu pénzügyminiszter, mert egyik szakasz szerint az országban teljesíthető rendeléseket mégis osszák fel a Skoda, Wickers, Resica, Cugir és Copsa-Miea között.

A társaság minden kérése eredménytelen maradt. Egy négytagú küldöttség megjelent Maniunál, aki biztosította őket, hogy a gyár megkezdte működését. Maniu azután magához hívta a delegáció vezetőjét, Stárceat, akivel közölte, hogy a kormány nem adhat pénzt, mert a társaságot liberálisok vezetik. A kormány egy hívét ki is nevezte az igazgatóságba. Lupan mérnök személyében, aki később Zeletzkyvel tárgyalt. Lupan azután javaslatot készített az üzemek átszervezésére és a Skodával való kombináció más alapokra való helyezésére.

Lupunak négy millió lej fizetése volt,

háromszor több, mint Ciocnak. Cioc szerint Lupan javaslata káros volt a társaságra, emiatt emlékiratot szerkesztett, amelyet benyújtott Maniunak. Maniu azonban öt nap múlva kijelentette, hogy még a felét sem tudta elolvasni. Maniu azután **Porutiut** bízta meg az ügy tanulmányozásával.

Felfüggesztették a Skoda-bizottság üléseit

Junian azután Zeletzkynek egy levelét olvassa fel, majd elhatározzák az ülések felfüggesztését a jelentés elkészültéig. Milea kér szót és Straiescuné kihallgatását javasolja. Dimitriu kijelenti, hogy erről az ülések újrafelvétel után döntenek majd néhány szóban köszönetet mond a bizottság tagjainak kifejtett munkájukért.

Vaida királyi kihallgatása

Bucuresti-Bukarest, szeptember 29. Vaida vasárnap részt vesz az Universitatea-Ripensia Román Kupa döntőmérkőzésen, amelyen az uralkodó is megjelent. A Dimineata szerint Vaida valószínűleg beszélgetést fog folytatni az uralkodóval. Politikai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak az esetleges beszélgetésnek.

A halott szerető. Bibó Lajos új regénye (Atheneum kiadás) az önző férfi; és egy eszményi nőalak életén, tévedésén, szenvedésén és megigazulásán keresztül az örökkévaló szerelemnek állít emléket és a vérbeli alkotó könyörtelen realitásával mutat rá az emberi lélek és a mindent elsöprően szenvedélyes szerelem csodálatos rejtelmeire. A diszes és előkelő kiállítású könyv ára 78 lej. Kapható minden könyvkereskedésben, kiadóhivatalunkban vagy ahol nincs, Lepage-nál Cluj.

Nass Sári tesztképző és mozgásművészeti iskolájában a csoporttanítás úgy a gyerektorna és táncosportokba, valamint a felnőtt és esti tisztviselőcsoportokba és tanterőképzőbe okt. 1-én megkezdődik. Beiratkozás d. e. 11-12-ig és délután 5-7-ig str. Neulcea 2. (Korniss u.) Renner palota I. kapu.

Tatarescu miniszterelnök szintén vasárnap érkezik a fővárosba és hétfőn minisztertanácsban elnököl, majd az azután tartandó gazdasági bizottsági ülésen vesz részt.

A liberális párt H-csoportja vasárnap Focsaniban ülést tart, amelyen Victor Iamandi is beszélni fog. A Dimineata szerint fontos politikai kijelentéseket fog tenni az alminiszter.

Anghelescu közoktatásügyi miniszter ma visszaérkezik a fővárosba, de este tovább utazik Segesvárra, hol részt vesz

néhány iskola avatásán és meglátogatja a megyei iskolákat.

Nemesak Erdélyben...

Az Unversul úgy értesül, hogy Maniu nyilatkozatára, amelyet az erdélyi rendőrtisztviselők menesztésével kapcsolatban tett, a belügyminisztérium hétfőn kommunikét tesz közzé, mely szerint a törvénydekrétum értelmében hasonló elbocsátásokat nemesak Erdélyben, hanem az ország más részeiben is végeztek.

Inceulet Avereseunál

Inceulet belügyminiszter tegnap felkereste Averescu marsallt, akitől kérte a néppárt támogatását a kormány közigazgatási reformtervezetéhez. A kormány tudvalevőleg az összes pártok hozzájárulását meg akarja nyerni tervezetéhez, amely már főbb vonalaiban elkészült. A tervezet közigazgatási deszcentralizációt akar életbe léptetni, csökkenteni a megyék számát és helyi autonómiát alkalmazni. A pártok hozzájárulására szükség van, hogy a reformok hosszabb tartamuk legyenek.

Ujabb gyanúsítottakat tartóztattak le a Lindbergh bébi-ügyben

Hauptmann öngyilkosságát kísérelt meg

LONDON, szeptember 29. Csikágóban a Hauptmann-bűnügyben lefogtak egy férfit és nőt. A férfi a jelek szerint azonos azzal, aki Lindbergh megbízottjától annakidején a váltságdíj-bankjegyeket átvette. Elfogatása Hauptmann albumában talált fénykép alapján következett be. Mindkét gyanúsított a val-

lás során súlyos ellentmondásokba keveredett.

A gyermekrablással gyanúsított Hauptmann egyébként a fogságban öngyilkosságot kísérelt. Evőeszközével fel akarta tépni ereit. Megakadályozták szándékának keresztülvitelében.

MEGJELENT

„Carte de religiea mozaică” című románnyelvű, a minisztérium által aprobált biblialtörténeti és hittankönyv második javított és bővített kiadása. Ára 32 lej. Tanítók és könyvkereskedők szokásos rabatot kapnak. Megrendelhető a szerzőnél: Edulstein M. David Timisoara IV., Strada Preyer No. 2.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség Angliában

Forgácsokká zuzódott a személyvonat 3 kocsija. Eddig 10 halottat emeltek ki a romok közül

LONDON, szeptember 29. Warwick közelében tegnap este fél 11 órakor egy gyorsvonat, nyílt pályán belerohant az előtte futó személyvonatba. Az összeütközés rettenetes erejű volt és a személyvonat három utolsó kocsija forgácsokká zuzódott. A gyors szerelvény két kocsija kiugrott a sinekről és a benne levő utasok súlyosan megsebesültek. Itt haláleset nem történt, de a tönkrement személyvonat romjai alatt annál több a halálos áldozat. Egyelőre tíz holttestet emeltek ki az elpusztult vasuti kocsik alól, de az áldozatok száma sokkal nagyobb.

Warwickból két különvonaton mentő csapat érkezett a szerencsétlenség színhelyére és a munkálatok jelenleg is

nagy eréllyel tartanak tovább. Párhuzamosan ezzel, a bűnügyi rendőrség megkezdte a vizsgálatot. Megállapítást nyert, hogy forgalmi zavar okozta a katasztrófát, a gyorsvonatot kilenc perccel hamarabb engedték ki a Warwick előtti állomásról, mint azt a menetrend előírta. Hét letartóztatás történt.

Szünetelnek a német-angol gazdasági tárgyalások. Berlínből jelentik: Az angol-német gazdasági tárgyalásokban szünet állott be. Az angol delegáció kormányához fordult újabb utasításokért. Egyidejű jelentés szerint Németország idejében gabonatermése lehetővé teszi a belföldi szükséglet importnélküli ellátását.

fejfájás ellen Beretrás parzvilla!

Gütermann-féle varró- és gomblyuk-selyem

A varróselem előnye, hogy egyenlő értékű a nyersselyemmel.

A varróselem tiszta selyemből készül

A varróselem színtartó

A varróselem eMentáll az időnek

A varróselem fénye természetes

A varróselem több mint 600-féle színben készül

A varróselem olcsó

A varróselem puha, elasztikus és a varrásnál alkalmazkodik a ruhadarabokhoz

A varróselem felhasználásánál a szemek nem szakadnak el

A gyapjú vagy selyemszövetek festésénél a varrás csak akkor kapja meg az új színt, ha gepselymet alkalmazunk. Figyeljen jól tehát, hogy ruhája mivel lesz megvarrva.

Ne takarékoskodjon a varrásnál.

A varróselemnek nincs párja.

Használjon tehát GÜTERMANN varróselemet, az a legjobb

Gütermann & Co. S.A.R.
Bucuresti

Taras Mykyscha orosz zongoraművész romániai hangversenykörútja

A román-orosz diplomáciai viszony felvételének első praktikus művészeti megnyilvánulása Taras Mykyscha, a fiatal orosz művésznemzedék zseniális zongoraművészeének első romániai hangversenykörútja, amelyet az állam biztonsági vezérigazgatóság és a színházak vezérigazgatósága 1934 szeptember 19-én 4194. szám alatt engedélyezett.

Taras Mykyscha alig 22 éves. Apja a moszkvai opera baritonistája. Nyolcéves korában Kiewben Blumenfeld Félix tanítványa, majd a moszkvai zeneakadémián Javorszky a professzora. Innen Bécsbe került, ahol a világhírű Weingartner keze alatt fejlődik ki bámulatos tehetsége.

1932-ben az első orosz nemzetközi zongoraversenyen, amelyet Moszkvában rendeztek és amelyben mindazoknak az országoknak a művészei résztvettek, amelyek diplomáciai kapcsolatban voltak akkor Oroszországgal, váratlanul az első díjat vitte el. 1933-ban Varsóban, 1934-ben Bécsben az első. Érdekessége a bécsi nemzetközi versenynek, hogy a zsüri elnöke a világhírű román karmester, Georgescu Gheorghe volt, ugyanebben az évben a budapesti nemzetközi Liszt-versenyen egy szavazattal Fischer Annie mellett a második díjat veszi el.

Kolozsvár közönségének október 8-án alkalma lesz meghallgatni Taras Mykyschát, aki a Capitol Mozzgóban tartja egyetlen hangversenyét. Jegyeket elővételben az Ellenzék könyvsztálya és a Romana Artistica főtéri kioszk árul.

OLLA GUM a legjobb védő fertőző betegségek ellen

Erkezik Szovjetoroszországból a **CSODAGYERMEK** a legnagyobb zongoraművész: TARAS MYKYSCHA.

TARAS MYKYSCHA Tarisa fejében! **TARAS MYKYSCHA**

SÁRGA LILIOM, két részben, 12 színműve után és Zagon Ist. zetekkel, Solymo vel. Teljesen új znés mulatójele. (2. szám.)

JÁNOS VITÉZ, teljesen az előző

JÁNOS VITÉZ, (adások szerint)

mán revütársula

MUSORA: matiné: Csókra

Csókra vár az istav Fröhlich, I. Tavasz szere, Landi.

MUSORA: orakor, vasárnap műsor. Két szen- s bír. Cowboy- org O'Brien és ro. H. Asszony- kardos menyecske az amazonok ko- Landi.

ROZSÉSEK

ség egészben, n. Unversitátiú Szász Ödön-féle (e.)

et mozgó alatti en helyiség.

es ellátásra egy nagy fiut, fűrdő Str. Dragalina

val raktárnoki ál- (rei 27/a.

szobás lakást kap- ással Josepovics-

6 a nagyközönség (en leszállította.

s üres teket ke- Rudolf Mossehoz kérem.

ok a romából. szelgetés, fogal- ók, haladók. „Lib- 8.

baum Szücsnél, arolhat szörmét, at szerint.

Kellemes megje- fiatal özvegy hu- felelő hozománya zisztenciája van- minden tekintet- rvost keresek há- et „Esetleg kül- ligével e lap ki-

jókarban levő ánlátokat Klein Rozelor 15.

s teljes ellátást tónó izr. uri esa- Viteazul 37. első

evő perzsabunda.

u parkettes bu- val és fűrdőszoba kézni: Reg. Fer-

ellátást kaphat 31, Str. Baritju 7.

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

Uj év elején

Zsidó új év elején nézzünk egy kicsit hátra. Nem azért, hogy siránkozzunk az elmúltak szörnyűségein, hanem azért, hogy a jövőt reményekkel busuljunk világszerte élő testvéreink gyalázatos jogfosztásán, nem is azért, hogy hiábavaló támadásokat ordítsunk bele a sűket világba, hanem csak azért, hogy lássuk, mit adtunk, mit tettünk és mit fogunk ezután tenni mi magunk testvéreinkért. Azokért akiknek kezéből kiesik a kenyérkereső szerszám, akik nem tudják, hogy mi lesz holnap, mert nincs meg már a mai betevő falatjuk sem, akiknek nincs már idejük latolgatni, hogy érdemes-e építeni Palesztinát, érdemes-e belefektetni egy kis pénzt vagy még azt sem, csak egy kis törődést. Akiknek nincs többé idejük megvizsgálni az angol politikát, annak jövő alakulását és nem igen gondolnak arra, hogy vajon hány száz évre biztosíthatjuk magunknak Palesztinát. Sokkannak em jutnak hozzá, hogy tűnődve mérjéskeljük, vajjon megoldja-e véglegesen a zsidókérdést vagy nem.

A zsidó nép nagytömegei egyetlen parancsoló szükségesség előtt állanak; kenyeret, munkát és ott, ahol lehet, Ne legyünk szentimentálisak és tekintsünk el egy percre a cionista ideáloktól, attól, hogy a cionista ideál programmal indultak el utjukon, egy nép éniakarással egy nép regenerálására; de értékeljük azt, hogy egy új és egészséges nemzedék nevelkedett a cionista ideálok levegőjében, amely csodával határos tettekre képes, hogy az egyetlen érték, az egyetlen zsidó teljesítmény a világ szemében csakis a kicsiny Palesztina. Ez a kis ország fényt sugároz reánk és kiáltó tagadása hazug ráfogásoknak, az egyetlen, amely bebizonyítja, hogy mi éppen olyan produktív nép vagyunk, mint bármely más nép. Összeomlik a botor rágalom, hogy élődjék vagyunk és ezer más vád, amit nem ártallanak és népek ránk olvasni csak azért, hogy igazságtalanságukat felezzék. Azt se nézzük, hogy egy nagy történelmi múlt kőt minket oda, hogy ott éltek a prófétáink akik egy soha meg nem semmisíthető etikát adtak a világnak. Arra se gondoljunk, hogy ott vérezték el elkeseredett harcokban őseink a haza védelmében, hogy minden talpaltatnyi föld zsidó történelemről és zsidó hősookról regél. Am legyünk szentimentálisak, nézzük csak azt, amivel lépten nyomon találkoztunk ha akarjuk, vagy nem akarjuk. Lássuk a százakat és ezreket, akik utra keltek, mert el kellett, hogy induljanak. A ke nyér után, amely elszaladt előlük. Mindegy, hogy miért. Mindegy, hogy Hitler uralmának embertelensége folytán, vagy a lengyel kisebbségi felfogás miatt, vagy mert más népek gazdasági érdekei úgy kívánják, hogy a zsidóság kiváljon soraikból. Az se számit ebben az esetben, hogy a zsidóság szerencsétlen gazdasági elrendeződése lehet ennek részben az oka. Semmi sem számít, egy bizonyos csak, hogy emberek ezrei kenyér nélkül maradnak hogy az ifjuság tömege munkáért, kenyérért és életért áhítozik. És az élethez mindenkinek joga van. Minden nép megteszi, amit megtehet azért, hogy biztosítsa életlehetőségét minden tagjának. Sajnos, világszerte a zsidóság rovására valósul meg ez a program. És mi mit teszünk? Meditálunk. Hogy érdemes-e vagy sem, véglegesen megoldja-e a zsidó problémát, vagy sem vajjon mit is tesznek majd az angolok mi lesz a jövő század divatja,

mi lesz a kínai és orosz munkásokkal, stb. Vajjon tudják-e kedves asszonytestvéreim kényelmes és napos szalonjukban, hogy a mi nagy és soha meg nem boesátható bününk az, hogy Palesztinában ma csak háromszázezer zsidó él hatszázezer helyett és gondolnak-e arra, hogy ha nem volna ez a kicsiny Palesztina, akkor további százak és ezrek pusztulnának éhen. Palesztina az a hely ahol a munkájukat veszített és éhezésre ítélt zsidó tömegek elhelyezkedhetnek, kenyeret találnak és életet élhetnek. Tudják-e azt, hogy az ifjuság százával és ezrével vándorol ki hálalveszedelmeken keresztül, mert könnyebb halálveszedelmeken keresztül egy kis reménységgel az élet felé menni, mint lassu kínföldésben a biztos pusztulásba morzsolódn.

A mi bününk, hogy ezek az ifjak elvesznek, mert mi okoskodtunk és latolgattunk, hogy érdemes-e vagy sem.

Egy kicsiny ruszinszkói városkában töltöttem a Roshasana ünnepét, egy kicsiny város tele zsidókkal. Egy ilyen városka mutatja meg az igazi zsidó életet, itt lehet meglátni, hogy mennyire nincs helye a zsidó tömegeknek a népek között. Legfeljebb, ha egy tizedrésze élhetne meg ebben a kis helységben annak a zsidóságnak, amely itt tengeti életét. De már nem is tengetheti. Nincs az a foglalkozás, amit itt zsidó ne művelne. Kocsis, favágó, hordár, mindenfajta iparos, kőműves, perze legtöbb kereskedő és koldus. Bi-

zony hogy iparszerűen folytatják a koldulást. Ebben is a legszomorubb, hogy minden héten többen lesznek, akik kérének és mind kevesebben maradnak, akik adni tudnak. Az ifjuság nem akar koldulni. Dolgozni akar és mind Palesztinába indul. Nem szociológiáz és nem fontolgat, hanem elindul munkáért és kenyérért. Sokat visz az ideálimus, sokkal többet a kényszerűség. Ami itt történik kicsiben, az történik az egész világon. Nincs itt most az ideje ábrándozásnak és nincs ideje annak, hogy véglegesen megoldjuk a zsidó problémát. Van egy parancsoló szükségesség: munkátlan kezekbe munkát adni, éhezőknek kenyeret, levegőt, jogot talpa alá földet, özvétitől produktív, igazi embereket, kik hasznára legyenek a földnek, amelyen dolgoznak, a népek, amelynek tagjai és az emberiségnek, amelynek boldogulásaért és jobb sorsáért éppen úgy akarunk dolgozni, mint akármelyik másik nép.

Ezt nézze és lássa minden zsidó asszony, gondolja meg, hogy Palesztina az egyetlen hely, ahol mi igazi jövőt adhatunk az arra szorulóknak és ha megnézi és megismeri az igazságot, akkor nem fogja soha egyetlen zsidó asszony és férfi azt mondani, hogy nem érdekel, közömbös nekem Palesztina. Nem lehet közömbös: az élet parancsolja, hogy minden erőnket állítsuk a palesztinai építés szolgálatába, még akkor is, ha nem volnánk még cionisták, mert Palesztina ma az egyetlen és igaz zsidó realizálás mindenki számára.

Weinberger Nándorné

A bukovinai WIZO

A londoni Wizo Exekutíve a napokban egy bulétint küldött szét a különböző Wizo federációknak, amelyben kimutatás szerepel az összes országbeli Wizo federációk tagjainak számáról, munkájáról és aktivitásáról.

Hogy az erdélyi Wizo-tagok is megismerjék a különböző országbeli Wizo helyzetét, munkáját és agitációját, a Zsidó Asszony közölni fogja folytatásokban a bulétinba foglalt adatokat, ami annál is inkább méltányos, mert így az erdélyi Wizo-tagok is megismerkedhetnek közelebbről a rendkívül fontos misszióval és feladattal, amelyet a Wizo végez a cionista munka érdekében. A bulétin szerint 1933-ban a bukovinai Wizonak 800 tagja volt és 15 csoportja, amelyek élénként: a Keren Kajemeth Löjtszráélnak 75.000 lejt hoztak fel. Az országos elnöknő tisztségét Linger urleány töltötte, a propagandabizottság: Klára Dáchner vezeti.

Nagy jelentőséggel bír a cionista nevelő és kulturális munka, amit a különböző csoportok végeznek. A legtöbb csoportnak van saját könyvtára, állandó propagandát fejtenek ki a bukovinai Szafa Ivrijah egyesület érdekében, amelynek tudvalevőleg héber övönképzője van Csernovicban sokat áldoznak a héber

kultúra és a héber nyelvért.

A vidékeken a Wizo gondnoksága, állandó felügyelete és támogatása mellett működnek a héber óvodák.

Ezében nagy eredménnyel jártak azok a palesztinai ismertető délutánok, amelyeket a Palesztinában járt Wizo-hölgyek tartottak. Különböző előadások voltak, amelyeken ismertették a palesztinai építő munka eredményeit és jelentőségét, kihangsúlyozva azokat a felmérhetetlen eredményeket, amiket a Wizo mezőgazdasági farmjai értek el Palesztinában. A bukovinai Wizo Keren Kajemeth munkája úgy kívánja fokozni, hogy az ezidén Palesztinába allijázott alelnök, Judit Schechter nevére 100 fát fognak elültetni a Herzl-erdőbe, a Keren Kajemeth földjén. A bukovinai Keren Kajemethnek egyébként a legagilisabb és legeredményesebb csoportja a Wizo, ugyancsak nagyon jó eredménnyel szerepelt a Wizo az idei Keren Hajjeszod kampányban, amelyet a Wizo részéről Pepie Selzer asszony vezetett.

A Jung Wizo is be van szervezve és most tervbe vették egy külön Jung Wizo hachsaratelep felállítását, mivel hogy több jelentkező van a Jung Wizo részéről, akik hachsarára mennének, ha egy külön Jung Wizo sziffet állítanak fel.

WIZO-HIREK

A nagyváradai Wizo hírei. Dr. Markovics Ignác, a váradai Wizo-csoport elnöke nyári szabadsága után, hatalmas leandülette vette kezébe a váradai Wizo-csoport munkájának irányítását. Több megbeszélést tartottak, amelyek eredményeként erős propagandát indítottak be. Nagy érdeklődéssel várják Reitter Lunka országos ügyvezető elnöknő érkezését, aki palesztinai impresszióiról fog beszámolni a váradai Wizo csoport közgyűlésének keretében. Sok lelkes, új munkatársat sikerült megnyerni a Wizo vezetőségének, akik lelkes odaadással kezdik meg az új évi munkát. A közgyűlésen az új tisztis-

kar megválasztásán kívül, az új program beterjesztése szerepel. A programban egy szélesebb, intenzív kulturális indítása szerepel, azonkívül a praktikus, cionista munkában való állandó, odaadó részvétel is szerepel. — A váradai Wizo csoport egyébként ezután mond közzé a Fészek Klub vezetőségének a Wizonak jutalott kétezer lejes adományáért. — Reitter Lunka október 3-án délután 6 órakor tartja előadását a város háza dísztermében, melyre előre is nagy érdeklődés nyilvánul meg egy a Wizo tagok, mint a város cionista közönsége részéről.

Statisztika a nők allijázáról

Ez év áprilisától júniusig a Hechaluc kimutatása szerint összesen 2823 allijázó volt, akik közül 584 nő volt. Külön női certifikáttal 454-en allijáztak. Az allijázó nők közül 270 volt a Hechaluc tagja. Az allijázó nők a következőképpen helyezkedtek el Palesztinában.

városokban	354
mosavákon mezőgazdaságban	156
háztartásban	30
ismeretlen helyeken	44
Összesen	584

Reitter Lunka erdélyi propaganda utja. Reitter Lunka a Wizo ügyvezető elnöknője október hó 3-án erdélyi propaganda utra indul, melynek során meglátogatja a nagyobb Wizo csoportokat, hogy az új év kezdetén fokozottabb lendülettel indítsák be a munkát. Reitter Lunka propagandautja alkalmával több előadást fog tartani az aktuális cionista élet problémáiról, melyekre már is hatalmas érdeklődés nyilvánul meg és az előkészületeket a különböző csoportok megtették, hogy a kitűnő előadó mindenütt a legmelegebb fogadtatásban részesüljön. A propagandauttal kapcsolatban a temesvári Wizo központ a következő utiprogramot állította össze: október 3-án Nagyvárad, 4-én Érmihályfalván, 5-6-án Szatmár, 7-én Nagykároly, 8-án Máramarossziget, 9-én Nagybánya, 10-én Dés, 11-én Marosvásárhely, 12-14-ig Kolozsvár, és 15-én Medgyest fogja Reitter Lunka meglátogatni. Medgyesen a Keren Hajjeszod munkát fogja beindítani. Reitter Lunka a kolozsvári látogatása alkalmával, október hó 13-án este, a kolozsvári Wizo csoport rendezésében, nagyszabású előadást fog tartani „Ahogy én láttam Palesztinát” címmel, amelyre előre felhívjuk a kolozsvári cionista zsidó közönség figyelmét.

A kolozsvári Wizo Weinberger Nándorné hazaérkezése után, ismét megkezdli munkáját. A nyári szünet után a kolozsvári Wizo ismét azzal a lelkes lendülettel fogja beindítani munkáját, amelyel eddig végzett minden cionista munkát.

A szurduki Wizo csoport hírei. A szurduki Wizo csoport nyári szünete lejárt és most újból megkezdli működését. A munka beindítása Markovics Lajos előadásával veszi kezdetét, aki a cionizmus történetéről több előadásból álló szemináriumot tart a Wizo részére. Tervezett véve több teaesélyt rendezése, ami előreláthatólag nagy erkölcsi, mint anyagi sikert fog eredményezni. — Fischer Rózi esküvőjén Mittelmann Ilonka Wizo-hölgy gyűjtött a Keren Kajemeth vára szép eredménnyel.

A szigeti Wizo hírei. A szigeti Wizo a nyári hónapok alatt sem szüntette be tevékenységét és igyekezett megfelelni feladatainak, hogy az őszi hónapokkal újabb lendülettel lépjen hozzá a cionista munkának. Szeptember első hetében nagy sikerű teaesélyt rendezett a Wizo az Újságrólklubban. Háziaszonyok voltak: Dr. Danzig Samuné, dr. Frischmanné, Schöngut Imréné, Szuk Mártonné, Hapertné, Stein Iajosné. — A szigeti Wizo nagy előkészületeket tesz most Reitter Lunka országos ügyvezető fogadtatására, ki október 8-án érkezik Szigetre a csoport meglátogatására. A Wizo-hölgyek mindent elkövetnek, hogy méltó keretek között fogadják körükben az erdélyi Wizo mozgalom központi vezetőjét és hogy szigeti látogatása a mozgalom fellendítését és fokozottabb kiépítését hozza magával.

A ZSIDÓ ASSZONYT
kijadja az erdélyi WIZO temesvári központja, Pista Aszneszt 4.

VASÁRNAP

HI

Lapunk lo
ünnepek miatt
jelenik meg.

— Ejjeli fény
jelentik: Lap
1-6 a Fórumot
szakánkén: fény
g'tani hogy az
tásnál is me
emlékeket.

— Expressz
autobusszal.
expresszvonat
sinautobusszal
Az öszeitköze
valószínűleg sz
je van, de azo
lehetett merül

— Terjed
jelentik: Az ő
főváros körp
mérték. Az é
lot; le a hőmé
ujra megnyit
járnak az utc
A hőmérséklet
hőhullám ki
departementó
mellékén s a
az időjárás m

— St. Her
tást egy ke
újbol megkez
földszint.

— Skarlát
ből jelentik:
bia fővárosi
46 esetet jel
meket sorab
Jasi jelentés
és Cepentia
hűdéses eset
següjvi hat
megtettek a

LEO
SZO
SZE
ARA
WE
SZ
CLU
TE
PRO

— A zsidó
vári zsidó
közé jelent
Nöegylet
elaggott nő
alkonyt. N
azokból az
amiket a
a hölgyek
tősége zu
lódókat, he
nap bárme
déli órák
gyermekel
ez a jóléti
mekotthon
nyergvár
ru) hozzá.
évi krump
orvos: dr.
Farkas Ii
agguotht
Neuberger
sel fordul
hoz, hogy
nőttek re
bármilyen
szivesen f
gények, a
sebb butó
hatók tar
következő
Szabó J
ter Mőze
Rosenzwe
Napközi

HIREK

Lapunk legközelebbi száma a zsidó ünnepek miatt szerdán a rendes időben jelenik meg.

Ejjeli fény Pompei uccáin. Rómából jelentik: Lapjelentések szerint október 1-6 a Fórumot és Pompei főúccáját éjszakánként fényszórókkal fogják megvilágítani, hogy az idegenek éjszakai világításnál is megtekinthessék a történelmi emlékeket.

Expresszvonat összeállítására a spanyolbuszokkal. Londonból jelentik: Egy expresszvonat tegnap összeállítására egy spanyolbuszokkal Warwickshire közepében. Az összeállítás rendkívül heves volt és valószínűleg számos halottja és sebesültje van, de azok pontos száma még nem lehetett megállapítani.

Terjed az őszi hóhullám. Londonból jelentik: Az őszi hóhullám során az angol főváros környékén 86 fok Fahrenheitot mértek. Az éjszaka folyamán sem szállt le a hőmérséklet a 70 fok alá. Az uszodák újra megnyitják a férfiak ingujjban járnak az utcákon. — Párizsból jelentik: A hőmérséklet 35 fokig emelkedett. A hóhullám kiterjed a déli és középső departementokra is. Északon a tenger mellékén a Bretagneban ezzel szemben az időjárás még hűvös.

Sz. Hermán Katika a zongoratanítást egy kezdők, mint haladók részére újból megkezdte. Str. Marechal Foch 53. földszint.

Skarlát és gyermekhűdés. Kisenyéből jelentik: A skarlátjárvány Beszarábia fővárosában is felütötte fejét. Eddig 46 esetet jelentettek be 2-14 éves gyermekek sorából. Több iskolát bezártak. — Jasi jelentés szerint a megyei Prigoreni és Cepelita községekben három gyermek hűdéses esetet jelentettek be. Az egészségügyi hatóságok minden intézkedést megtettek a járvány elfojtására.

LEG MODERNEBB SZÖRMEUJDONSÁG SZEZONELŐTTI OLCSÓ ÁRBAN KAPHATÓ WEISZFIVÉREK

SZÖRME SZALONBAN CLUJ, GÓLYA-PALOTA TEGYEN EGY PRÓBAVÁSÁRLÁST!

A zsidó Nőegylet kérése. A kolozsvári zsidó Nőegylet a napokban tette köze jelentését, amelyből látjuk, hogy a Nőegylet 12 bennlakó és négy kintlakó elaggott nő számára szerez nyugodt életalkonyt. Nagyrészt az elaggott nőknek azokból az adományokból tartják fenn, amiket a péntek esti dobozokba dobának a hölgyek ismeretlenül. Az egylet vezetősége zuttal kéri a hölgyeket és érdeklődőket, hogy jöjjenek és nézzék meg a nap bármely szakában, de különösen a déli órákban, amikor a Napközi Otthon gyermekei érkeznek, hogy mit dolgozik ez a jóléti intézmény. A Napközi gyermekotthon fenntartásához a Familia kenyérgyár havonta nagyobb összeggel járul hozzá. Halász Jenőné viszont az egész évi krumpli-szükségletet fedezi. Három orvos: dr. Sonnenwirth, dr. Erdős és dr. Farkas Imre vizsgálják és kezelik az agnóotthon lakóit és a gyermekeket. Neuberger néni a tél beállta előtt kérésrel fordul az összes kolozsvári asszonyokhoz, hogy ne csak gyermekek, hanem felnőttek részére adjanak ruhát, cipőt és bármilyen fehérneműt. Sőt régi butort is szívesen fogadnak, mert vannak olyan szegevények, akiknek nem telik a legszükségesebb butordarabra sem. Csomagok leadhatók tartalom és adakozó aláírásával a következő címekre: Biró gyógyszerár, Szabó Jenő, Bernáth papíráruház, Spéter Mózes fűszerüzlet (Széchenyi tér), Rosenzweig Antal (Széchenyi tér) és a Napközi Otthon (Calea Victoriei 85).

Palesztinába akar utazni?

Forduljon azonnal a „Levant“ utazási részvénytársasághoz Bukarest, Str. Smárđan 11. vagy az ország különböző városaiban levő képviselőihez, amely Önnek egy kényelmes, biztos és rendkívül olcsó utazást biztosít.

LEVANT

UTAZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG Bukarest, Str. Smárđan 11, Tel. 329.83 Képviseletei: Cluj „Hermes“, C. Reg. Ferdinand 13. Oradea Str. N. Filipescu 13. Sibigh Piața Unirii 25. Petrosani Str. Budai Deleanu 1. Huedin Cohn Uchák.

Glasner Móse emlékezete a mizrachi ban. Tíz évvel ezelőtt döböntette meg Erdély zsidóságát a szomorú hír, hogy rabbi Móse Glasner nincs az élők sorában. Emléke azonban még ma is vitális erővel hat mindazokra, akik a vallásos Cionban látják ideáljukat. Hétfőn délután 4 órakor a Berthelot uca 8 szám alatti helyiségben a mizrachi, amely hűségesen hódolni akar a nagy férfiú és vezér emlékének, ünnepi keretek között fog megemlékezni Glasner Móséről. Az emlékbeszédet Klein Eljáhu, Klein Jeremián, a nagy rabbi két tanítványa, és dr. Glasner Izsák, a megboldogult fia fogják tartani. A Mizrachi ifjusága ezúton is arra kéri Glasner Móse híveit és tisztelőit, hogy jelenjenek meg minél nagyobb számban a kegyeletlen ünnepen, amelyre külön meghívókat nem bocsátanak ki.

Oroszországban leest az első hó. Moszkvából jelentik: Irkutzból jelenik, hogy a környéken leest az első hó.

A cionista diákok gazdasági szövetsége közli, hogy titkársága naponta délután 12-ig tart hivatalos órákat a Zs. N. Sz. helyiségében (Str. Filipescu 1). Az előkészítő bizottság felkéri a cionista diákokat, hogy megérkezésük után azonnal jelentkezzenek a titkárságnál.

Ma este az Ujságirklubban N. Szele Irén és Kollár Károly hangversenyznek. Magas színvonalú zenei esemény lesz ma este az Ujságirklubban: N. Szele Irén, a kiváló képességű zongoraművész és Kollár Károly, ez a virtuóz hegedűművész tartják meg együttes zeneestélyüket. A műsoron szereplő művek a zenei irodalom legszebb éksei, amelyek csillogók, de mélytűzűek, fénylők és nemes fajsúlyúak. Paganini, Weber és Schubert szonátáit fogják játszani sugallo és egymást kiegészítő művészetükkel. A hangverseny fél tizenegykor kezdődik.

Gyilkos az erjedő must. Cahulból jelentik: Mingir községben Irina Tanase asszony lement a házuk pincéjébe, hol több hordó erjedő must állt. Az abból kiáradó mérges gázok azonban megmérgezték és hozzátartozói csak holttestét találták meg. — A megye Rosu nevű községében hasonló sors érte a Cretu család három tagját, akik szintén meghaltak.

Dr. Krausz Mór választották meg a nagyszabeni hitközség főbírájává. Nagyszabentől jelentik: A napokban tartotta meg rabbi választó közgyűlését a nagyszabeni ortodox hitközség. A közgyűlést Lukács Aladár főmérnök hitközségi elnök nyitotta meg. Beszédében vázolta a hitközség általános helyzetét és feladatait. Több javaslatot terjeszt be a hitközség életére vonatkozólag, melyeket dr. Mátyás, Edelstein S., Bán J., Márk M.; Felter A.; dr. Samson, dr. Neumann és Grünberger József hozzászólása után a közgyűlés megszavazott. Ezután került sor a rabbi választásra. Lukács elnök javaslatára a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel dr. Krausz Mór nagybányai főbírává választotta meg a nagyszabeni hitközség főbírájává. Lukács főmérnököt, ki 10 éven át vezette a hitközséget és most átadta helyét, a közgyűlés meleg ünnepségekben részesítette. Klepner Zoltán javaslatára jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak meg odaadó munkájáért.

Elrontott gyomor és az ezzel összefüggő bélzavarok, felfúvódás, kellemetlen szájíz, émelygés, homlokfájás, láz, hányás, hasmenés vagy székszorulás esetében már egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz is igen gyorsan, biztosan és mindig kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány már régen megállapította, hogy a Ferenc József víz használata a túlsok evés és ivás káros következményeinél igazi jótétemény.

100.000 vagon tengerit exportál Románia az idén. Az Argus mai száma a kukoricatermék kivitárait foglalozva megállapítja, hogy szakértők szerint 450 ezer vagon tengeritermésünk lesz, amiből százezer vagon exportálható, mert a belső fogyasztásra 350 ezer vagon szükséges. A mezőgazdasági helyzet javulása érdekében hosszú útra van szükségünk.

Romlott étel-ital, ha gyomrát elrontja, fél pohár Igmándi gyorsan helyrehozza.

Állókazánja

több gőzt termel és kevesebb tüzelőt fogyaszt, ha alkalmazza álló

Economiserünket,

melyben a füst a tápvízet előmelegíti. Calipso Rt. fémipari üzem és gipszgyár Cluj, Str. Cernăuți 36. Telefon 10 és 453.

„NATIONALA“ ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUCURESTI

alapított 1882. Alapítke 25.000.000 lej. Tartalékalapok 1932 dec. 31-én 224.982.808 lej.

ELFOGAD BIZTOSÍTÁSI AJANLATOKAT Tűzkár — Betöréssel-lopás — Baleset — Utveg-lábiák törése — Rablás

Vasúti és hajószállítványokat elemi csapás és lopás által érhető károk

ELLEN AUTÓK ÉS AUTOBUSZOK SZAVATOSSÁG BIZTOSÍTÁSÁT ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT

és pedig orvosi vizsgálati és anélkül SORSOLÁSOS NÉPBIZTOSÍTÁSOKAT 30.000 és 20.000 lejes címletekkel Havonként megtartandó húzásokkal Temetkezési segélybiztosításokat 10.000 és 5000 lejes kifizetésekkel. Felvilágosításokkal szolgálnak: A TÁRSASÁGNAK MINDEN VÁROSBAN LEVŐ KÉPVISELETEI

FIGYELEM! Tíz finom cigarettá elegáns csomagolásban 12 lej A CIGARETTA NEVE UNIREA 12 lejért 10 UNIREA cigarettát kaphat szép dobozba csomagolva. AZ UNIREA CIGARETTÁK nikotinmentesítve vannak, szópoka nélkülük, aljuk nagy és elegáns. AZ UNIREA CIGARETTÁK megőrzik illatukat és egyetleg magukban a legfinomabb cigaretták ízét és aromáját, amellyel, hogy NIKOTINMENTESEK. SZIVJON UNIREA CIGARETTÁT!!

WERA SOMBART HITLER HIVE LETT. Berlinből jelentik: Werner Sombart, a híres közgazdász és szociológus, akinek a szocializmusról és kapitalizmusról írt hatalmas szakmunkái a század polgári szociológiájának legjelentékenyebb alkotásai voltak, követte az idők szavát és „megérté“ a horogkereszthez. Most jelent meg új könyve, a Deutscher Sozialismus, melyben már a horogkereszt dicsőségét hirdeti. Sombart, aki mindig kritizálta ugyan a marx történelmi materializmust, de azért sohasem tért el az egzakt természettudományos gondolkozástól, most hosszan fejtegeti, hogy az utóbbi idők történelmi eseményeit a sátán ármánykodására kell visszavezetni. Általában hittételszerűen hirdeti a nemzeti szocializmus tanítását.

Heilmann Klára mozgásművészeti iskolájában a tornatanítás szeptember 15-én megkezdődött. Fogyasztó, erősítő és gyógytorna. Mérsékelt árak. Esti kurzus, Str. Călugăreților 1. Erzsébet-fürdő udvarán.

A Bné Jisráél cionista diákszövetség ezúton közli, hogy titkársága készséggel áll a diákok rendelkezésére az egyetemi beiratkozásokra vonatkozó információkkal. Levelek, válaszlevegők ellátva Cluj str. Filipescu 1. alá küldendők.

Szabálytalanságokat találtak az érettségi biztosok, Turnuseverinből jelentik: Dalaban és Dutulescu érettségi biztosok visszaléptek a vizsgáztatástól, mert bizonyos szabálytalanságot tapasztaltak. Kérték a vizsga megsemmisítését, a minisztérium még nem döntött.

Marosvásárhelyi orvosi hír. Dr. Sükösd Endre orr-fül-gége szakorvos, operateur f. év október 1-től Str. Sf. Gheorghe (Szentgyörgy uca) 6 szám alatt (postával szemben) folytatja rendelőit 10-12, 3-5-ig.

Müstoppoló specialista!! Ruháján esett szakadást, égést, molgyagást, művésziesen beszövi Hirsch férfiszabó Str. Regina Maria II sz. Férfiruhákat divat szerint olcsó áron készít

Cirkusz a Színházban a Terézkörúti Színpadon Konferál: Békeffi László, Nagy látványos revuparódia 30 képbén. A főszerepeket játsszák: Sallamon Bóla, Vaszary Piroška, Rajna Alice, Gárdonyi, Kókény Ilona, Kóváry, Nagykovácsi Ilona, Szigeti, Keleti, Sass Oly, Solymos, Ormos s.b. Görök, boyok, artísták Rendezi: Kóváry Gyula. Vasár- és ünnepnap délutáni előadások.

UJ KELET *Legújabb hírek*

A Daily Mail szenzációja

(Első oldali cikkünk folytatása.)

eleendő biztosítékot nyújtanak a béke fenntartásához. Ezen felül Lengyelország csak abban az esetben csatlakozhat német-keleti Locarnóhoz ha a januári német-lengyel szerződést ebbe beleillesztenék és így Németország is csatlakozna az egyezményhez.

Ami a Litvániával szemben követendő álláspontot illeti, Lengyelország nem hajlandó semmiféle ígéretet tenni és arra is csak alapos tanulmányok után szánja el magát, hogy Csehszlovákiával szemben kötelezettségeket vállaljon. A lengyel jegyzék megállapítja továbbá azt is, hogy a csatlakozás útjában még egy jelentős nehézség áll és pedig, hogy Lengyelország a Duna-medencében nem kíván fellépni egyik állammal szemben sem.

A Daily Mail szenzációja

London, szeptember 29. Az angol sajtó hosszú cikkek között a jugoszláv királyi pár látogatásáról és örömmel állapítja meg, hogy a két állam között a jóviszony helyreállt. A Daily Mail és a Daily Herald úgy tudják, hogy Szófiában bolgár-jugoszláv paktumot fognak aláírni, amelynek fontos következményei lesznek Dél-Európa új politikai orientálódása szempontjából. A Daily Mail, mely német-barát politikát folytat, azt a szenzációs értesülést közli hogy

német-magyar-jugoszláv-bolgár közeledéséről van szó.

Ugyanez a lap tudni véli, hogy október 5-ig a jugoszláv kormány vezetésében változás fog beállni és Jetics veszi át a miniszterelnöki tisztséget.

A szófia eszmecsere

Sándor jugoszláv király Szófiában ma Georgieff bolgár miniszterelnököt és Batoloff külügyminisztert fogadta. Ugyanekkor az időpontban Boris bolgár királynál Jetics jugoszláv külügyminiszter volt audiencián. Ezt követően az uralkodó és kormányfőiek együttes tanácskozáson ültek össze, megvitatták a két országot közösen érdeklő kérdéseket és annak lehetőségét, hogy a jugoszláv-bolgár viszony tartósan barátságossá alakuljék. A kormányfők vasárnapig folytatják az eszmecsereket.

Barthou római útja és a párizsi királyvizek

Párizs, szeptember 29. Francia politikai körök érthető ógalmal figyelik a szófia tanácskozásokat. A lapok annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy a balkáni helyzetet Károly román és Sándor szerb királyok párizsi látogatása fogja tulajdonképpen tisztázni. A balkánkérdésben Olaszország álláspontja elsősorban fontos és ezzel kapcsolatban a lapok remélik, hogy Barthou olaszországi útja tisztázni fogja az európai helyzetet.

Az osztrák kérdésben Berger-Walde, negy külügyminiszter újabb nyilatkozatot tett és kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy közölebbről Schuschnigg kancellárjal együtt hivatalos látogatást fog tenni Rómában és Budapesten. A külügyminiszter hangoztatta, hogy Ausztria a most befejezett genfi ülészen megmutatta, hogy cselekvően kíván a külpolitikába bekapcsolódni.

Egy érdekes vita

Sztambul, szeptember 29. Az interparlamentáris konferencia ülésén érdekes vita zajlott le. A csehszlovák delegátus azt a javaslatot terjesztette be, hogy

„REX” cég Cluj, S. r. Memorandumai 8. ajánlja legújabb típusú rádióit, modern csillárokat és villanyfelszerelési cikkeket.

a konferencia sorába vegyék fel a szovjet delegációját is.

A vita során több szóнок hangoztatta a felvétel lehetőségét, miután az interparlamentáris konferencia tagállamai a parlamentáriszmus alapján állnak, ez is volt az interparlamentáris konferencia alapelve. Miután Szovjetországban nincsen parlamentáris rezsim, ez az indítvány egyáltalában nem indokolt.

Von Papan gyanus vadászata Budapesten

Bécs, szeptember 29. Von Papan bécsi német köve: budapesti látogatása, aki két hónapi szünet után megkezdte tevékenységét, felkelti az osztrák közvélemény érdeklődését. A nagy bécsi lapok megkísérlik lerántani a leplet a titokzatos

vadászatról, amelyre Papan épp Gömbös varsói útja előtt hívták meg. Azt hiszik, hogy Papan látogatása kapcsolatban áll Gömbös utjával.

Beck ünneplésére készülnek Varsóban

Varsó, szeptember 29. Beck külügyminiszter holnap érkezik a lengyel fővárosba ahol nagy fogadtatást készítenek elő számára, hogy így tüntessenek Beck politikájával.

Az Illustrovani Kurier Codzienny c. lap ez alkalomból emlékeztet a lengyel politikanak három vezető elvére: jóviszony a szomszédokkal, teljes megvalósítás a franciá-lengyel és román-lengyel szövetségeknél és végül jóviszony az összes országokkal.

Hétlőn döntenek az új devizarézsimról

Bucuresti-Bukarest, szeptember 29. Hétlőn reggel a Nemzeti Bankban értekezlet tartanak, amelyen végleges megállapítják kereskedelmi politikánk irányelveit és a jövő devizarézsimját. Az értekezleten részt vesznek Tatarescu, Slavescu Teodorescu és Dumitrescu bankkormányzó.

Slavescu pénzügyminiszter ma folytatja tanácskozásait a petróleumtermelők kiküldöttjeivel. Megtárgyalták a petróleumtermékek kivitelével kapcsolatos új kompenzációs és devizarézsimot. Intézkedtek, hogy a petróleumexportból eredő összes devizát a Banca Nationala rendelkezésére bocsátják.

Holnap hétfőn új kétfős műsor a Royal Mozgóban

I. **CSIBI**

Fősz.: GAÁL FANCISKA.

II. **Leányok a viharban**

(A lélek és test harca.)
Modern kollektív film. Főszerepben: KARIN HARDT.

Svájc nem ad letelepedési engedélyt Puiu Dumitrescunak?

Genf, szeptember 29. A Tempo értesülése szerint a svájci kormány valószínűleg nem engedi meg Puiu Dumitrescunak letelepedését. Dumitrescu Zürichben autókészítést akart nyitni.

A Lupta megállapítja, hogy Puiu Dumitrescu Franciaországból való kiutasításával kapcsolatban fantasztikus hírek terjedtek el. Így azt beszélték, hogy a kiutasítás után Genfbe utazott, ahol mindent

elkövetett, hogy Titulescu fogadja. Arra akarta rábírnai a külügyminisztert, hogy interveniáljon a kiutasító végzés visszavonása érdekében. A Lupta ezzel szemben megállapítja, hogy Dumitrescu két napot töltött Montecarloban, ahol 200 ezer frankot nyert és mikor visszatért a francia határon fogadták a kellemetlen hírről. Eladta az Avenue Kleber-en levő értékes palotáját és elutazott.

Lepadatu szerint csak tizenegy rendőrfőtisztviselőt bocsátanak el, de csak azért, mert nem jelentek meg a vizsgán

Még lesznek elbocsátások. A jövőhéten nevezik ki a kolozsvári interimár-bizottság új tagjait

Cluj-Kolozsvár, szeptember 29. (Az Új Kelet tud.) Lepadatu Alexandru erdélyi miniszter Maniu tegnapi nyilatkozatára válaszolva, intervjút adott az Adeverulnak, melyben a kormány álláspontját ismertette az erdélyi magasrangú rendőrfőtisztviselők menesztésével kapcsolatban. Lepadatu kijelentette, hogy minden elúozva nem huszonkettő, hanem csak tizen egy rendőrfőtisztviselőről van szó, akik az előállított helyzetet maguknak köszönhetik, mert az érvényben lévő törvény által előírt vizsgakötelezettségnek nem akartak eleget tenni. A vizsga nem lett volna egyéb egyszerű formalitásnál és csak azt kívánták meg, hogy a főtisztviselők a

törvényt respektálják.

A hírlapíró aztán megkérdezte, hogy lesznek-e még elbocsátások, mire a miniszter kijelentette, hogy természetesen lesznek, de csak kisszámú és csak különleges esetekben. Vannak minisztériumok, ahol egyetlen tisztviselőt sem vetnek alá a revízióknak.

Arra a kérdésre, hogy miért hívták a miniszterelnököt táviratilag Szászregbenre, Lepadatu a következőket mondta:

— A kormány és a korona közötti viszonyt az utóbbi időben semmi nem be-

folyósította károsan. Öfelsége még mikor a vadászatot elhatározták, meghívta arra Tatarescu miniszterelnököt.

Végül kijelentette Lepadatu, hogy a kolozsvári interimár bizottság több tagja október elsejére benyújtotta lemondását. A jövőhéten kinevezik az új tagokat.

Madgearu Pop Ionelnél

BUCURESTI-BUKAREST, szeptember 29. Madgearu ma Erdélybe utazott. Pop Ionel vendége lesz a volt pénzügyminiszter.

Megszűnik a CFR külföldi tarifaredukciója

BUCURESTI-BUKAREST, szeptember 29. A CFR igazgatósága elrendelte hogy októbertől fogva megszünteti a közvetlen áruszállítási tarifák érvényét Németországgal, Csehszlovákiával, Jugoszláviával, Magyarországgal és Ausztriával szemben.

A CFR vezérigazgatósága egyébként az álláshalmozási törvény alkalmazásával kapcsolatban a következő rendelkezéseket adta ki: új alkalmazottak szolgálatbalépésük alkalmával kötelesek írásban közölni, van-e más foglalkozásuk.

Ujra elhalasztották Albisor örmester perének tárgyalását

BUCURESTI-BUKAREST, szeptember 29. A hadbírósg fegyelmi bizottsága ma megkezdte Albisor jegyző ügyének tárgyalását. Albisor kéri, hogy tanúkkal bizonyíthassa állításait. A bizottság elutasítja. Felolvassák a vádiratot, majd Albisor kéri Ilie jegyzőnek, aki egyébként a vádló, házasság-és hozománylevelének bekértesét. A bizottság elutasítja. A tárgyalást ezután októberre napolták el.

Pályázati hirdetés

Az albainiai aut. orth. anyahitközség románnyelvű elemi iskolája pályázatot hirdet egy tanító (tanítónő) állásra. Államilag képesített és elismert, a román nyelvet perfektül beszélő és hittanításra is képesített tanítók okmányokkal felszerelt, családi állapotukat és fizetési igényeiket is fel tüntető pályázataikat sziveskedjenek alulírott iskolaszéki elnök címére beküldeni. Az állás azonnal elfoglalható.

DR. SPRINGER ALADÁR iskolaszéki elnök.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L, Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătite in num. No. 224713/929.

10. Telefon: 9-77 Havonta 110, négy évre 600, egész földre: Havonta félre 12, egész detések díjazabá KELET az erdő dóság egyetlen Cikkünk utánn rás megjelenésé

Tat nél

Titulescu le, mert Ta

Bucuresti-Buk Kelet tud.) A nem pusztán be meginkább az nagy eseményét tásokból kider Titulescu bukta körülmények, a lemondásra bir zi okait hiába mányválságok, hogy a kormány váratlanul sz felidéző körülm leg csak évelé ságra. Kétség kormány bukás ménye. Kormány zatai és az a k mény, hogy T nagy lendülettel valósítnúvé tet mány tartósá mint az a kilen kormányon elt

A meglepetés bözőbb vélemé teljes aktivitás tikai közvélem az ország köze szenzációjából, tevé keringett válságot előidé különböző „tét lan bukásáról

1. A kor mai és ezee lérni, hogy szu idő óta zés megvaló

2. Nemcs mányváltozo zió ellenzék és termész származik. ügyi nehézs lemondását széltek, hog lentétei mi az elhatáro

3. A legve irodák jele tevés olvas még részle nyek befok ügyminiszte után Titule már külpe miniszter t tény, ameli kell vonni sát.

Am lássuk események t geli számunk Tatarescunak való megjel talanságot k datu ezeket szászrégeni k miniszterelnök